

”Yhteistyö voi olla myös johonkin positiiviseen
liittyvää, eikä aina haasteisiin”

Toisen asteen opetushenkilöstön kokemuksia
ja kehittämisideoita kuraattorin kanssa
tehtävästä monialaisesta yhteistyöstä

Jasmina Ben Hassine

Laurea-ammattikorkeakoulu

”Yhteistyö voi olla myös johonkin positiiviseen liittyvää, eikä aina haasteisiin” Toisen asteen opetushenkilöstön kokemuksia ja kehittämisideoita kuraattorin kanssa tehtävästä monialaisesta yhteistyöstä

Jasmina Ben Hassine
Sosionomi AMK
Opinnäytetyö
01/2023

Jasmina Ben Hassine

”Yhteistyö voi olla myös johonkin positiiviseen liittyvää, eikä aina haasteisiin” Toisen asteen opetushenkilöstön kokemuksia ja kehittämisideoita kuraattorin kanssa tehtävästä monialaisesta yhteistyöstä

Vuosi

2023

Sivumäärä 47

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ja kuvailla, millaisia kokemuksia toisen asteen opetushenkilöstöllä on yhteistyöstä kuraattorin kanssa ja millaisia näkemyksiä heillä on siitä, miten sitä voisi parantaa. Tavoitteena oli saada tietoa, jota hyödyntämällä kuraattorin ja opetushenkilökunnan monialaista yhteistyötä saisi kehitettyä niin, että opiskelijat hyötyisivät monialaisesta yhteistyöstä parhaiten ja tällä tavoin mahdollisesti edistää sitä, että opiskelijat saisivat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Toimeksiantajana tällä opinnäytetyöllä oli Keuda eli Keski-uudenmaan koulutuskuntayhtymän ammatillinen oppilaitos. Tutkimuskysymyksinä olivat: 1. Millaisia kokemuksia opetushenkilöstöllä on monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa? 2. Miten yhteistyötä voisi parantaa?

Työn tietoperustassa kuvattiin monialaista yhteistyötä, huolen puheeksi ottamista ja varhaista tukea oppilaitoksissa, toisen asteen opiskeluhoitoa ja opetushenkilöstöä. Lisäksi kuvattiin kuraattorin työnkuvaa sekä kuraattorin työhön liittyvää lainsäädäntöä. Opinnäytetyöprosessiin liittyvä laadullinen tutkielma toteutettiin puolistrukturoituna kyselylomakkeena. Kyselyn avulla kokemuksistaan kertoi neljätoista Keskikadun opetuspisteessä työskentelevää opettajaa. Vastatakseen kyselyyn oli opettajilla pitänyt olla kokemusta yhteistyöstä kuraattorin kanssa. Analysointimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Tulosten mukaan opettajien kokemukset monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa olivat pääasiassa positiivisia. Opettajat pitivät kuraattorin näkemystä hyödyllisenä ja jakoivat kokemuksen siitä, että yhteistyössä on saatu vietyä opiskelijoiden asioita eteenpäin. Kehityskohteita tunnistettiin muun muassa omassa kommunikoinnissa ja riittämättömässä tiedonkulussa opettajan ja kuraattorin välillä. Vastauksissa nousi esiin myös monialaiselle työskentelylle tyypillisiä haasteita, kuten yhteneväisten käytäntöjen puute ja näkemuserot opiskelijoihin liittyvissä asioissa.

Avoimen keskustelun käyminen yli ammattirajojen ja yhteisten käytäntöjen luominen nähtiin tärkeänä monialaisen yhteistyön kehittämistä ajatellen. Esiin nousseet kokemukset yhteistyön painottumisesta yksittäisten opiskelijoiden haasteisiin, positiivisesta näkökulmasta tulevan työskentelyn kaipuu ja toive monialaisen yhteistyön lisäämisestä korostavat tarvetta ennaltaehkäisevän sekä yhteisöllisen työn suunnitelmalliseen kehittämiseen ja sen juurruttamista rakenteisiin. Opettajien esille nostamat kokemukset yhteistyön syistä ja opiskelijoiden tarpeista kertovat siitä, kuinka tärkeässä roolissa opettajat ovat opiskelijoiden riittävän varhaisen tuen mahdollistamisessa eli tarpeiden havaitsemisessa, huolen puheeksi ottamisessa sekä yhteydenoton tekemisessä opiskeluhoillon ammattilaiseen.

Asiasanat: monialainen yhteistyö, kokemukset, toinen aste, kuraattori, opettaja

Jasmina Ben Hassine

**”Cooperation Can also Be Related to Something Positive, and not Always to Challenges”
Experiences and Development Ideas of Upper Secondary Education Teaching Staff from
Multidisciplinary Cooperation with the School Social Worker.**

Year

2023

Pages

47

The purpose of this Bachelor’s thesis was to find out and describe what kind of experiences upper secondary education teaching staff have of the cooperation with the school social worker and what kind of views they have on how it could be improved. The goal was to obtain information that by utilizing the multidisciplinary cooperation of the school social worker and teaching staff could be developed so that the students would benefit from the multidisciplinary cooperation the most and in this way possibly contribute to the students receiving the right kind of support at the right time. The client for this thesis was Keuda - Vocational Education and Training provider from Keski-Uusimaa. The research questions were what experiences do the teaching staff have of multidisciplinary cooperation with the school social worker? and how could cooperation be improved?

The theoretical background of the thesis describes multidisciplinary cooperation, raising concerns and early support in educational institutions, secondary education student welfare services and teaching staff. In addition, the school social worker’s job description and the legislation related to the work are described. The empirical part of the thesis was implemented as a semi-structured questionnaire. Fourteen teachers working at the Keuda Keskikatu premises shared their experiences using the survey. In order to answer the survey, the teachers had to have experience working with a school social worker. Data-based content analysis was used as the analysis method.

According to the results, teachers’ experiences of multidisciplinary cooperation with the school social worker were mainly positive. The teachers found the school social worker’s point of view useful and shared the experience that the students’ issues have been moved forward through cooperation. Areas for development were identified in own communication and insufficient flow of information between the teacher and the school social worker. The responses also highlighted challenges typical for multidisciplinary work, such as the lack of consistent practices and differences of opinion in matters related to students.

Having an open discussion across professional boundaries and creating common practices was seen as important for the development of multidisciplinary cooperation. The emerging experiences of the emphasis of cooperation on the challenges of individual students, the longing for working from a positive perspective and the wish for more multidisciplinary cooperation emphasize the need for the planned development of preventive and communal work and its embedding in structures. The experiences brought up by the teachers regarding the reasons for cooperation and the students’ needs show how important a role teachers play in making students’ early enough support possible.

Keywords: multidisciplinary cooperation, upper secondary education, school social worker, teacher, experiences

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Opinnäytetyön työelämäkumppani	7
3	Monialainen yhteistyö	8
3.1	Huolen puheeksi ottaminen ja varhainen tuki oppilaitoksissa	8
3.2	Opiskeluhoolto toisella asteella	10
4	Opetushenkilöstö ammatillisessa oppilaitoksessa	12
5	Kuraattori toisen asteen oppilaitoksessa	13
5.1	Yksilöllinen opiskeluhoultotyö	14
5.2	Yhteisöllinen opiskeluhoultotyö	14
5.3	Kuraattorin työtä ohjaavat raamit ja lainsäädäntö	15
6	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite.....	16
7	Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat - Laadullinen tutkimus	16
7.1	Aineistonkeruu	17
7.2	Aineistolähtöinen sisällönanalyysi	19
8	Opetushenkilöstön kokemuksia monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa	21
8.1	Opettajien kokemukset yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön	22
8.2	Opettajien kokemukset monialaisesta yhteistyöstä.....	24
9	Miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää?.....	25
9.1	Yhteisten käytäntöjen luominen.....	26
9.2	Tiedonkulku ja kommunikaatio	27
9.3	Ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen työn lisääminen	28
10	Tulosten tarkastelu.....	28
11	Eettisyys ja luotettavuus	31
12	Johtopäätökset.....	34
13	Jatkotutkimusaiheet ja oma pohdinta	35
	Lähteet	38
	Kuviot.....	44
	Taulukot.....	44
	Liitteet	45

1 Johdanto

Opiskeluhoitopalveluiden OPA2022- seurannan mukaan opiskelijoiden tuen tarpeet sekä monet yksittäiset haasteet ovat jatkaneet kasvamistaan lukuvuoden 2021-2022 aikana. OPA2022:n mukaan jopa 72 % opiskeluhoitopalveluiden ammattilaisista arvioi, että opiskelijoiden mielenterveyden häiriöt ja poissaolot ovat lisääntyneet keväästä 2021 ja lähes yhtä moni (62 %) koki, että opiskelijoiden tukemiseksi on tarvittu monialaista yhteistyötä useammin kuin aiempina vuosina. (Opa2022.) OPA2022 seurannan tuloksia tukee myös vuonna 2021 tehty kouluterveyskysely, jonka mukaan sekä ahdistus- että masennusoireilu oli lisääntynyt aiemmasta. Nousu oli näkyvässä peruskoulun 8.–9.luokkalaisilla sekä lukiota tai ammattikoulua käyvillä nuorilla, niin tytöillä kuin pojillakin. Myös yksinäisyyden kokemukset olivat lisääntyneet kaikissa vastaajaryhmissä, mutta yleisintä se oli ammattikoulua käyvillä tytöillä, joista vähintään joka neljäs koki itsensä melko usein tai jatkuvasti yksinäiseksi. (Kouluterveyskysely 2021.)

Kuraattori toimii kouluyhteisössä sosiaalihuollon ammattihenkilönä ja edustaa usein yksin sosiaalialan asiantuntemusta. Kuraattorit toimivat osana opiskeluhoitoa ja ovat verkostoituneita niin koulun sisäisten toimijoiden, kuin oppilaitoksen ulkopuolistenkin palveluntuottajien kanssa. Päivittäin kouluarjessa opiskelijan kohtaava opettaja on kuitenkin ensisijainen havaintaja ja täten merkityksellisessä asemassa, mitä tulee haasteiden varhaiseen tunnistamiseen ja tuen tarjoamiseen opiskelijalle. (Kärnä 2021, 10.)

Vuonna 2014 voimaan tulleen uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskeluhoiton lisäksi myös muulla oppilaitoksen henkilökunnalla on velvollisuus ohjata opiskelijaa hakemaan tarvitsemiaan opiskeluhoiton etuuksia ja palveluja. Oppilaitoksen työntekijöillä on myös velvollisuus ohjata opiskelija viipymättä oppilashuollon palveluiden pariin, mikäli hän ”arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien tai sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseksi taikka poistamiseksi tarvitaan opiskeluhoiton psykologi- tai kuraattoripalveluja.” (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013.) On siis opiskelijoiden edun mukaista kehittää opettajien ja kuraattorin tekemää monialaista yhteistyötä toimivammaksi.

Lisäksi vuonna 2021 voimaan tullut oppivelvollisuuslaki (1214/2020) velvoittaa koulutuksen järjestäjän seuraamaan oppivelvollisen opintojen edistymistä ja huolen herätessä tai oppivelvollisen keskeyttämisaikeiden yhteydessä selvittämään tukitoimien riittävyyden ja ohjaamaan tarvittaessa muiden tarkoituksenmukaisten palveluiden piiriin (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää ja kuvailla, millaisia kokemuksia opetushenkilöstöllä on yhteistyöstä kuraattorin kanssa ja millaisia näkemyksiä heillä on siitä, miten sitä voisi parantaa. Tavoitteena on saada tietoa, jota hyödyntämällä kuraattorin ja opetushenkilökunnan monialaista yhteistyötä saisi kehitettyä niin, että opiskelijat hyötyisivät monialaisesta yhteistyöstä parhaiten ja tällä tavoin mahdollisesti edistää sitä, että opiskelijat saisivat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Opinnäytetyö kuvailee opetushenkilöstön kokemuksia kuraattorin kanssa tehdystä monialaisesta yhteistyöstä sekä tuo esiin heidän nimeämiään konkreettisia ideoita siitä, millaisin keinoin yhteistyötä voisi parantaa.

2 Opinnäytetyön työelämäkumppani

Keuda eli Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä järjestää ammatillista koulutusta viidellä eri kampuksella ympäri Keski-Uudenmaata. Kampukset sijaitsevat Nurmijärvellä, Mäntsälässä, Keravalla, Tuusulassa, Järvenpäässä ja Sipoossa. Keudassa voi opiskella yli kahdeksaakymmentä eri tutkintoihin johtavaa koulutusta. Yhteensä Keudassa opiskelee vuosittain noin 10 000 opiskelijaa, joista lähes 9500 opiskelee ammatillista koulutusta ja loput aikuisten perusopetusta, työvoimakoulutusta tai valmentavaa koulutusta. (Keuda 2022a.)

Opinnäytetyö ja tutkielma toteutetaan Keuda-ammattikoulun Keravalla sijaitsevalle Keskikadun opetuspisteelle, jossa opiskelijoita on yhteensä noin tuhat, opetushenkilöstöä viisikymmentä ja ammattiohjaajia neljä. Keskikadun opetuspisteen opiskelijahuolto muodostuu kahdesta terveydenhoitajasta, kahdesta kuraattorista ja yhdestä psykologista. Osa opiskelijahuollon ammattilaisista toimii toisella opetuspisteellä puolet viikosta. Keskikadun opetuspisteellä opiskellaan ammatilliseen tutkintoon johtavia liiketoiminnan ja tieto- ja viestintätekniiikan perustutkintoja sekä monimuoto-opintoina kasvatus- ja ohjausalan ammatillista koulutusta. (Keuda 2022b.)

Keudan opiskeluhuoltosuunnitelman mukaan matalan kynnyksen kuraattoripalveluiden on tarkoitus tukea opiskelijan opintojen etenemistä tavoitteiden mukaisesti. Kuraattori tekee tuen tarpeen arvioinnin aina yhdessä opiskelijan kanssa. Osallisena voivat olla myös vastuuopettaja, huoltajat ja tarvittaessa muu opiskelijan kannalta merkityksellinen yhteistyötaho, kuten lastensuojelu. (Kärnä 2021.)

3 Monialainen yhteistyö

Käsitteenä monialaisuus ymmärretään eri hallinnon- ja tieteenalat yhdistävänä ja rajapinnat ylittävänä toimintana. Monialaista yhteistyötä voivat tehdä esimerkiksi eri ammattiryhmien edustajat ja koulutusalojen asiantuntijat, asiakkaat sekä yhteistyökumppanit. Onnistuessaan monialainen työskentely on oman asiantuntijuuden ja kokemusten jakamista toisten käyttöön sellaisella tavalla, joka mahdollistaa kaikkien osapuolten välisen dialogisuuden. Tämä syventää osallisten yhteistä ymmärrystä ja samalla mahdollistaa uusien oivallusten tekemisen. (Pukkila & Helander 2016; Tuomela-Jaskari 2016, 75-77.)

Kirjallisuudessa sekä puhekielessä moniammatillisuuden käsite on laajemmin edustettuna ja sillä viitataan usein eri alan ammattilaisten rinnakkain tekemään yhteistyöhön yhden organisaation sisällä. Nämä käsitteet saatetaan mieltää synonyymeiksi, mutta tässä opinnäytetyössä käsite monialaisuus on tarkoituksenmukaisempi sen laajuuden vuoksi. Lisäksi muun muassa kuraattorityötä ohjaavat lait edellyttävät monialaisen yhteistyön tekemistä, joten termin valinta on perusteltua sitäkin kautta.

Onnistuakseen monialainen työskentely edellyttää vahvoja vuorovaikutustaitoja sekä luottamuksellista ja kunnioittavaa ilmapiiriä, jossa tunnustetaan oman asiantuntijuuden rajojen lisäksi myös toisten ydinosoaminen ja toimintamahdollisuudet. Tärkeää on mahdollistaa aikaa yhteiseen keskusteluun sekä reflektointiin ja löytää yhtenevä, asiakaslähtöinen näkökulma käsiteltävään asiaan. (Pukkila & Helander 2016; Tuomela-Jaskari 2016, 75-77.)

Parhaimmillaan monialainen työskentely onkin siis saumatonta ja joustavaa erilaisten osaamisten yhdistämistä, jotta yhteinen, asiakasta parhaiten hyödyntävä tavoite saavutetaan. Monialaiseen yhteistyöhön liittyy kuitenkin myös haasteita. Ammatillaiset omaksuvat roolinsa usein hyvin pysyvästi, tarkastelevat asioita vain omien työtehtäviensä kautta eikä asiantuntijuuden rajoja ole aina helppo ylittää. Toisaalta myös toisen asiantuntijuuden kunnioittaminen on tärkeää eikä yksittäinen työntekijä voi ottaa yksin vastuuta tai hallita kaikkia osa-alueita. Tällöin vuorovaikutustaidot, yhteisvastuun määrittelemine ja toimintatapojen pohtiminen on isossa roolissa. (Isoherranen 2012, 110-112, 120; Pukkila & Helander 2016; Tuomela-Jaskari 2016, 75-77.)

3.1 Huolen puheeksi ottaminen ja varhainen tuki oppilaitoksissa

Varhaisella puuttumisella tarkoitetaan ongelmien tai haasteiden havaitsemista, tunnistamista ja pyrkimystä löytämään niihin ratkaisuja mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

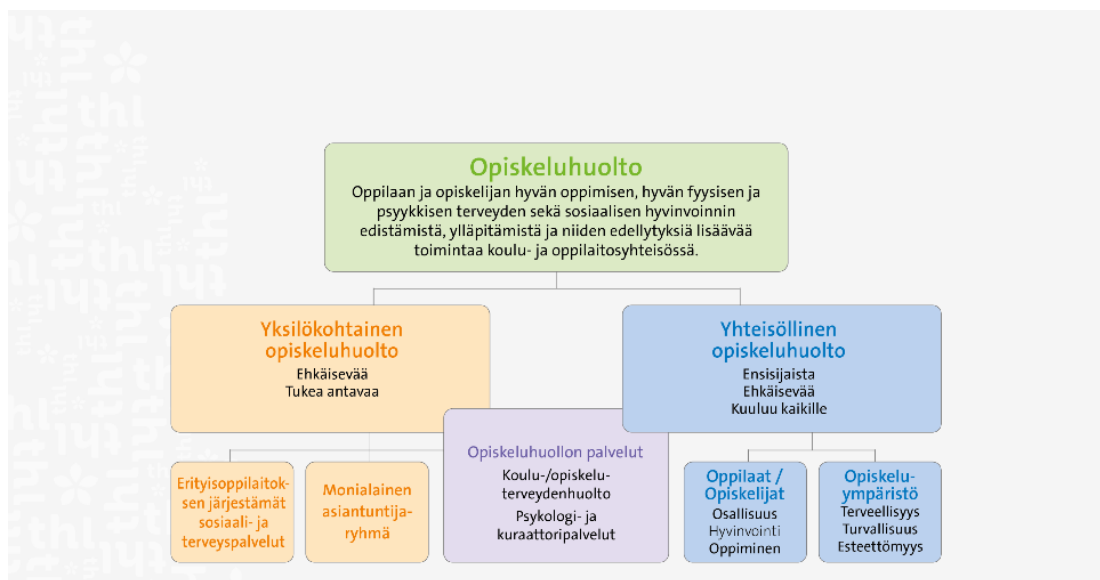
Mielenterveyden häiriöt ovat opiskelijoiden tavallisimpia terveyteen liittyviä haasteita. Muita hyvinvointia uhkaavia tekijöitä voivat olla esimerkiksi opiskeluihin liittyvä stressi, kiusaaminen, syrjintä, päihteiden käyttö ja yksinäisyys. Tunne-elämän haasteet ja muut opiskeluihin vaikuttavat tekijät voivat ilmetä monella eri tavalla. Opiskelupaikassa tai lähipiirissä oireilu voi näyttäytyä yhtäkkisenä muutoksena käytöksessä: keskittymisvaikeuksina, levottomuutena, ahdistuneisuutena, itkuisuutena, mielialan vaihteluina, ihmissuhdeongelmina ja esimerkiksi aloittekyvyttömyytenä, vetäytymisenä, väsymyksenä sekä poissaoloina ja koulumenestyksen heikkenemisenä. Koska opiskelijoiden pärjäämisen resurssit ja voimavarat vaihtelevat yksilöllisesti, haasteiden ja opiskelukyvyn säilymisen kannalta keskeistä onkin se, että niihin puututaan monialaisesti ja tarpeeksi varhaisessa vaiheessa, jotta ongelmien kasaantuminen ja syventyminen voidaan ehkäistä. (Nuorten mielenterveyshäiriöt 2022; Opiskeluterveydenhuollon opas 2022; Opiskelijoiden mielenterveys 2022.)

Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen sekä vastuulliseen oppimisympäristöön ja koko oppilaitoksen henkilökunta on vastuussa sen toteutumisesta. Tällaisen oppimisympäristön ylläpitäminen edellyttää puuttumista niin häirintään, väkivaltaan, kiusaamiseen kuin muihinkin ilmapiiriä heikentäviin tekijöihin. Ammattikorkeakouluopiskelijoille teetetyn kyselyn mukaan yhteisöllisen vahvistamisen nähdään olevan keskeinen tekijä opiskelijoiden hyvinvoinnin vahvistamisessa sekä opiskeluun liittyvän motivaation heikkenemisen ehkäisemisessä. (Laitinen, Haanpää, France & Lahtinen 2020, 13-14; Kasurinen 2019) Opiskeluhoollon lisäksi myös opetus- ja muu henkilökunta ovat avainasemassa opiskelijan haasteiden tunnistamisessa ja mahdollisimman varhaisen tuen saamisessa. Varmistaakseen tämän toteutumisen, tulee koko henkilökunnan olla tietoinen ja sitoutunut yhteisiin toimintamalleihin sekä sääntöihin. Oppilaitoksilla voi olla lakisääteiseen opiskeluhoollon suunnitelmaan kirjattuja, omia varhaisen puuttumisen malleja, koskien esimerkiksi päihteiden käyttöä, poissaoloja tai opintojen etenemistä. (Laitinen ym. 2020, 13-14; Kärnä 2021.)

Varhaisen tuen kannalta keskeistä on huolen puheeksi ottaminen. Tällainen varhaisessa vaiheessa toteutettu keskustelu opiskelijan kanssa sekä mahdollisten tuen ja hoidon tarpeiden tunnistaminen nopeuttaa haasteisin puuttumista ja ennaltaehkäisee niistä johtuvia opintojen keskeyttämisistä. Tärkeää huolen puheeksi ottamisessa ja yhteistyön rakentamisessa opiskelijan kanssa, on tehdä se kunnioittavalla ja avoimella vuoropuhelulla (THL 2022; Diakonissalaitos 2022).

3.2 Opiskeluhoolto toisella asteella

Opiskeluhoolto on pääasiassa ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä, jota tehdään oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia tukien toisen asteen oppilaitoksissa ja peruskouluissa. Opiskeluhoillon lähtökohtana on sekä opiskelijoiden että oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tukeminen, mutta myös turvallista oppimisympäristöä uhkaavien tekijöiden ja olosuhteiden ehkäiseminen. Koko oppilaitosta tukevan yhteisöllisen työn lisäksi opiskelijoilla on myös oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon, joka voi olla sekä ehkäisevää että korjaavaa. Vaikka opiskeluhooltoon liittyvistä yksityiskohdista säädetään oppilas- ja opiskeluhooltolaissa (1287/2013) on silti toisen asteen oppilaitosten välillä hajontaa siitä, miten opiskeluhooltotyötä todellisuudessa toteutetaan. (Toisella asteella toimien 2019.)

Kuvio 1. Opiskeluhoillon kokonaisuus (Toisella asteella toimien 2019.)

Toisen asteen opiskeluhoillon palveluihin kuuluvat psykologi-, kuraattori- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä opetustoimen eli koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto (kuvio 1). Opiskeluhooltoja toteutetaan siis opetustoimen sekä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten monialaisena yhteistyönä opiskelijoiden, huoltajien sekä muiden tarkoituksenmukaisten toimijoiden kanssa. (Oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013)

Koulutuksen järjestäjällä on vastuu siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoolto toteutuu ja sosiaali- ja terveystoimen opiskeluhooltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa saadaan muodostettua toimiva ja opiskelijoita parhaiten palveleva

opiskeluhoollon kokonaisuus. Toisen asteen ammatillisen oppilaitoksen kohdalla järjestämistä vastuusta ja muista yksityiskohdista säädetään oppilas- ja opiskeluhoollain (1287/2013) lisäksi myös terveydenhoollolaissa (1326/2010) ja laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017).

Oppilaitoksessa toimivia monialaisia opiskeluhoolloryhmiä kutsutaan useimmiten yhteisölliseksi ryhmäksi (YHR) tai hyvinvointiryhmäksi (HYRY). Sellaisissa ammatillisissa oppilaitoksissa, joissa toimitaan useissa toimipisteissä, on tavallisesti opiskeluhoolloryhmiäkin sekä oppilaitoskohtaisesti että toimipistekohtaisesti. Opiskeluhoolloryhmä voi koostua muun muassa opiskeluhoollosta, oppilaitoksen muusta henkilökunnasta, nuorisotoimesta, sosiaalitoimesta ja terveystoimesta, kuten esimerkkikuviossa 2. Edellä mainittujen ryhmien työnjako tulee määrittellä paikallisesti, eikä niitä säädetä suoraan lailla. Vuonna 2018 tehdyn tiedonkeruun mukaan ammatillisissa oppilaitoksissa toimipisteiden opiskeluhoolloryhmien vakituksina jäseninä olivat opinto-ohjaajat (82 %), kuraattorit (86 %), terveydenhoitajat (84 %), erityisopettajat (70 %) ja toimipisteen vastaavat henkilöt (70 %). Lääkärit eivät kuuluneet kokoonpanoihin säännöllisesti, mutta olivat mukana tarvittaessa (25 %). Huoltajien edustaja kuului säännöllisesti kahdeksassa prosentissa ja opiskelijoiden edustaja 43 prosentissa toimipisteitä. (Wiss, Hakamäki, Peltola-Hietanen, Järvinen, Saaristo, Saukko & Ståhl 2018)

Kuvio 2. Esimerkki opiskeluhoolloryhmän kokoonpanosta (Toisella asteella toimien 2019).

4 Opetushenkilöstö ammatillisessa oppilaitoksessa

Ammatillisessa oppilaitoksessa työskentelevien opettajien tehtävissä edellytetään usein laaja-alaista osaamista. Työ on vaativaa ja pedagogisen osaamisen lisäksi ammatillisten opettajien on hallittava työtehtävistä riippuen joko yhteisten aineiden tai oman alan ammatillisten aineiden erityisosaaminen. Opettajien ammattijärjestö OAJ nimeää opettajan ammatin olennaisimmiksi piirteiksi oman alan erityisasantuntijuuden, siihen pätevöittävän koulutuksen, ammatillisen autonomian sekä ammattietiikan. (OAJ 2023a; OAJ 2023b.)

Ammatillisen opettajan kelpoisuusvaatimuksista säädetään laissa. Yleisesti ammatillisten tutkinnon osien opetusta on kelpoinen antamaan sellainen henkilö, joka on suorittanut opetustehtävän kannalta soveltuvan korkeakoulututkinnon, tarvittavat pedagogiset opinnot sekä omaa vähintään kolmen vuoden pituisen työkokemus opetustehtävän sisältöä lähinnä vastaavista tehtävistä. (Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 986/1998, 13 §.)

Lisäksi yhteisten tutkinnon osien opetusta on kelpoinen antamaan henkilö, joka,” on suorittanut ylemmän korkeakoulututkinnon, sisältäen vähintään 120 opintopisteen tai 55 opintoviikon laajuiset tai niitä vastaavat opinnot yhdessä opetettavassa osa-alueessa ja vähintään 60 opintopisteen tai vähintään 35 opintoviikon laajuiset tai niitä vastaavat opinnot muissa opetettavissa osa-alueissa tai, joka on suorittanut diplomi-insinöörin tutkinnon soveltuvassa koulutusohjelmassa.” (Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 986/1998, 14 §.)

Edellä mainitusta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä ei ole saatavilla tai jos siihen on jokin muu erityinen syy. Opetusta voi siis väliaikaisesti antaa esimerkiksi sellainen henkilö, jolla on riittävä koulutus ja tehtävän edellyttämä taito. Opettajaksi ammatilliseen oppilaitokseen voidaan myös ottaa henkilö, joka kolmen vuoden sisällä palvelussuhteen alkamisesta suorittaa kelpoisuusvaatimuksen mukaiset pedagogiset opinnot. (Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 986/1998, 13d §, 23 §.)

Tässä opinnäytetyössä opetushenkilöstöllä viitataan kuitenkin kaikkiin opetustyötä toisella asteella työksensä tekeviin henkilöihin, riippumatta siitä täyttävätkö he kelpoisuusvaatimuksia vai eivät.

5 Kuraattori toisen asteen oppilaitoksessa

Toisen asteen kuraattori on ennaltaehkäiseviin sosiaalihuollon palveluihin erikoistunut koulun sosiaalialan asiantuntija. Kuraattorina voi toimia vähintään sosiaalihuollon ammatillisista kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) 6 §:n mukaisesti kelpoisuusvaatimukset täyttävä eli tehtävään soveltuvan sosiaalialalle suuntaavan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon suorittanut henkilö. THL:n vuonna 2019 toisen asteen oppilaitoksissa tehdyn selvityksen mukaan vastaajista 11 % toimi kuraattorin tehtävissä sosiaalityöntekijän, 21 % Sosionomi YAMK:n, 48 % Sosionomi AMK:n ja 20 % jollain muulla koulutustaustalla. Samaisen selvityksen mukaan yksilökohtaiseen työhön käytetyn ajan mediaani oli 60 %, yhteisöllisen opiskeluhoultotyön 20 % ja muun opiskeluhoollon kehittämiseen kului työajasta 10 %. (Hietanen-Peltola, Vaara & Laitinen 2019.)

Kuraattorin työ on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä. Toisella asteella työskentely edellyttää tietämystä nuorten aikuisten erilaisista elämäntilanteista, heihin liittyvistä yhteiskunnallisista ilmiöistä sekä tyypillisistä arjenhallinnan ja tunne-elämän haasteista. Opiskelijat ohjautuvat kuraattorille esimerkiksi opiskeluun, itsenäistymiseen, ihmissuhteisiin, hyvinvointiin, jaksamiseen ja arjenhallintaan liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijajoukon moninaisuus vaatii ammattilaiselta laajaa tietämystä ja kuraattoreilta edellytetäänkin usein aiempaa kokemusta sosiaalialasta ja siihen liittyvästä lainsäädännöstä sekä sosiaalityön ja kriisityön menetelmäosaamista, hyviä vuorovaikutustaitoja ja kykyä tehdä itsenäisiä sekä luovia ratkaisuja. Kuraattori on päivittäisessä työssään tekemisissä laajojen verkostojen kanssa, johon lukeutuu niin koko oppilaitosyhteisö, opiskelijoiden huoltajat kuin muutkin opiskelijoille kuuluvat palveluntuottajat, kuten nuorisotyö, mielenterveys- ja päihdeyksiköt, perusterveydenhuolto, aikuissosiaalityö, lastensuojelu ja seurakunta. (THL 2021a; Toinen aste tutuksi 2022.)

Opiskelijat ohjautuvat kuraattorille oma-aloitteisesti, toisen opiskeluhoollon ammattilaisen ohjaamana tai esimerkiksi opettajan ottaessa yhteyttä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) mukaan työntekijän on otettava viipymättä yhteyttä kuraattoriin tai koulupsykologiin, mikäli työntekijä arvioi opiskelijan tarvitsevan apua erilaisten vaikeuksien ehkäisemiseksi tai poistamiseksi. Jos yhteydenottoa ei voida tehdä yhdessä opiskelijan kanssa, on opiskelijaa tiedotettava yhteydenotosta ja siihen liittyvistä syistä. (Oppilas- ja opiskeluhooltolaki 1287/2013; Toinen aste tutuksi 2022.)

5.1 Yksilöllinen opiskeluhoitotyö

Kuraattorin työtehtävistä yksilölliseen opiskeluhoitotyöhön lukeutuu asiakkaiden tapaaminen vastaanotoilla. Tämä voi olla niin ennaltaehkäisevää, kuin korjaavakin työtä. Kuraattorin tekemällä työllä pyritään ennaltaehkäisemään opiskelijoiden syrjäytymistä sekä ongelmien kasaantumista ja löytämään opiskelua tukevia ratkaisuja. Yksilöllinen työ pitää sisällään paljon psykososiaalisen tuen antamista, joten erilaisten kriisi- ja riitatilanteiden sekä tunne-elämän vaikeuksien kohtaaminen ja käsitteleminen vaatii kuraattorilta empatiakykyä sekä kiitettäviä vuorovaikutustaitoja. Tehtäviin kuuluu myös yksilöllisesti kohdennettujen tukitoimien suunnitteleminen, järjestäminen sekä jatkohoitoon ja muihin palveluihin ohjaaminen. Lisäksi yksilölliseen työhön lukeutuu myös asiakaskertomusten dokumentointi sekä sosiaalisten selvitysten, lausuntojen ja arviointien laatiminen. Yksilöllisessä opiskeluhoitotyössä luottamuksellisuus, salassapitovelvollisuus, itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja tietosuoja ovat edellytyksiä toimivan vuorovaikutussuhteen ja toiminnan onnistumisen kannalta. (Toisella asteella toimien 2019; Toinen aste tutuksi 2022.)

Lisäksi kuraattorin työhön kuuluu osallistuminen yksittäisten opiskelijoiden asioissa monialaisten oppilashuoltoryhmien toimintaan (luku 3.1.) sekä konsultointiapu tarvittaessa toimipisteen muulle henkilökunnalle, huoltajille ja oppilaitoksen ulkopuolisille yhteistyökumppaneille. Kuraattorin tekemän yksilöllisen työn tavoitteena on opiskelijan kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen ja opintojen etenemisen varmistaminen. (Toisella asteella toimien 2019; THL 2021a.)

5.2 Yhteisöllinen opiskeluhoitotyö

Hyvinvointi ja sen edistäminen on jokaisen opiskelijoiden kanssa työskentelevän velvollisuus. Yhteisöllisessä työssä tulee painottaa ennaltaehkäiseviä, osallistavia ja ohjauksellisia toimintatapoja. Kuraattorin yhteisöllisiin työtehtäviin kuuluvat ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen opiskelijahuollon työn, kuten ryhmätoiminnan suunnitteleminen sekä toteuttaminen itsenäisesti ja monialaisesti. Kuraattori osallistuu myös kotien kanssa tehtävään yhteistyöhön ja sen kehittämiseen ja vahvistamiseen, kuten vanhempainiltoihin ja muihin tilaisuuksiin. (Toisella asteella toimien 2019; Toinen aste tutuksi; THL 2021b.)

Lisäksi kuraattorin tekemään yhteisölliseen opiskeluhoitotyöhön kuuluu myös osallistuminen oppilaitoksen toimintaan ja kehittämiseen erilaisten suunnittelu-, turvallisuus, kriisityöryhmien kautta. Kuraattori toimii sosiaalialan edustajana yhteisöllistäkin työtä toteuttavan luvussa 3.1. esitellyn monialaisen opiskeluhoitoryhmän jäsenenä. (THL 2021b.)

5.3 Kuraattorin työtä ohjaavat raamit ja lainsäädäntö

Oppilaitoksissa tehtävää ja kuraattorin toteuttamaa opiskeluhoitotyötä ohjaa niin sosiaalihoito kuin opetustoimenkin lainsäädäntö. Lainsäädäntöä tarkastellessa tulee ottaa huomioon se, että toisella asteella opiskelijat voivat olla jo täysi-ikäisiä tai vaihtoehtoisesti suoraan peruskoulusta tulleita, oppivelvollisuuden alaisia ja alaikäisiä. Toisen asteen ammatillisessa oppilaitoksessa työskentelevän kuraattorin asiakastyötä säätelevät muun muassa oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, nuorisolaki, laki sosiaalihoitoon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä sosiaalihoitolaki. (THL opiskeluhoitoon lait 2021.)

Luvussa 3 esitellyjen asioiden lisäksi oppilas- ja opiskeluhoitoilaisissa säädetään myös esimerkiksi opiskeluhoitoon kertomuksista, niiden salassapidosta, sekä siitä, missä ajassa on järjestettävä opiskelijalle mahdollisuus keskustella opiskeluhoitoon kuraattorin tai psykologin kanssa ja kuinka paljon opiskelijoita voi yhden kuraattorin vastuulla olla (oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013). Laissa sosiaalihoitoon asiakasasiakirjoista määritellään taas hieman tarkemmin siitä, miten ja mitä kuraattorin tulee kirjata asiakaskertomukseen yksilötapaamisista ja muusta ohjauksesta. Laki määrittelee kirjaamisveloitteen lisäksi myös asiakirjoissa käytettävästä kielestä, asiakirjojen luovuttamisesta sekä säilyttämisestä. (Laki sosiaalihoitoon asiakasasiakirjoista 254/2015.)

Laki sosiaalihoitoon asiakkaan asemasta ja oikeuksista taas määrittelee muun muassa itsemääräämisoikeuteen ja osallistumiseen liittyviä asioita. Lisäksi kohdat ”10 § Alaikäisen asiakkaan asema” ja ”11 § Tietojen antaminen asiakkaalle tai hänen edustajalleen” ovat merkityksellisiä kuraattorin työtä ajatellen, koska ne määrittelevät, kuinka ”alikäisen asiakkaan toivomukset ja mielipide on selvitettävä ja otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa edellyttävällä tavalla” ja kuinka alikäisellä asiakkaalla on oikeus ”kieltää antamasta itseään koskevia tietoja lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi alikäisen edun vastaista”. (Laki sosiaalihoitoon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000.)

Nuorisolaisissa taas säädetään siitä, kuinka opiskelijan suostumuksella ”koulutuksen järjestäjän on luovutettava tiedot nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa” nuoren kotikunnalle etsivää nuorisotyötä varten (Nuorisolaki 1285/2016). Sen lisäksi, että sosiaalihoitoilaisissa säädetty rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen, sosiaalisen kuntoutuksen järjestäminen, asiakkaan edun huomioiminen ja tarvittava yhteydenotto sosiaalihoitoon tuen tarpeen arvioimiseksi koskettavat myös oppilaitosten sosiaalityötä, velvoittaa sosiaalihoitolaki sosiaalihoitoon ammattilaisia tuomaan osaamistaan tarvittaessa muidenkin toimialojen käyttöön (Sosiaalihoitolaki 1301/2014).

Lakien noudattaminen ei kuitenkaan ole ainoa, joka määrittelee oppilaitoksen sosiaalialan ammattilaisen eli kuraattorin käytäntöjä ja työssään tekemiä ratkaisuja. Kuten sosiaalialalla yleensäkin, laki ei kerro valmiita vastauksia siitä, miten eri tilanteissa tulisi toimia, vaan myös ammattieettisyys ja arvot ohjailevat keinoja, joilla tavoitteisiin pyritään ja lakeja sovelletaan. Siispä lakeja tulkittaessa eri ammattiryhmät tulkitsevat niitä omien ammattiarvojensa viitekehyksessä. (Talentia 2017.)

6 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ja kuvailla, millaisia kokemuksia opetushenkilöstöllä on yhteistyöstä kuraattorin kanssa ja millaisia näkemyksiä heillä on siitä, miten sitä voisi parantaa. Tavoitteena oli saada tietoa, jota hyödyntämällä kuraattorin ja opetushenkilökunnan monialaista yhteistyötä saisi kehitettyä niin, että opiskelijat hyötyisivät monialaisesta yhteistyöstä parhaiten ja tällä tavoin mahdollisesti edistää sitä, että opiskelijat saisivat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan.

Tutkimuskysymykset:

1. Millaisia kokemuksia opetushenkilöstöllä on monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa?
2. Miten yhteistyötä voisi parantaa?

7 Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat - Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusote. Tyypillisesti laadullisen tutkimuksen pyrkimyksenä on ymmärtää ilmiötä tutkimuksen kohteena olevien näkökulmasta eikä esimerkiksi etsiä tilastollisia yleistyksiä. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteissä korostuu subjektiivisuus sekä mitä-, millaisia- ja miten -kysymysten painottaminen. Menetelmänä laadullisuus sopii erityisen hyvin tutkimuksiin, joissa tarkastellaan ihmisten käsityksiä, tulkintoja, kokemuksia ja ajatuksia eri asioista, eikä tutkittavasta ilmiöstä ole välttämättä juurikaan ennakkotietoa. (Kananen 2015, 70, 127; Puusa & Juuti 73.)

Laadullista tutkimusta tehdessä tutkija ei aina tiedä, mitä aineistosta etsii ja mikä aineistossa antaa vastauksen tutkimuskysymykseen, joten laadullista tutkimusta tehdessä pyritään saamaan kasaan riittävän laaja ja kattava aineisto. Samaan aikaan on kuitenkin tärkeä rajata

tutkimuskysymys ja tutkimukselle asetettavat tavoitteet tarkoin, jottei aineistoista synny liian runsas ja tutkijalla on mahdollisuus löytää sieltä vastaukset tutkimusongelmaansa. Tarvittavaa aineistomäärää ei voida etukäteen määritellä, vaan aineistoa kerätään niin kauan, että tutkimusongelma ratkeaa. Tätä kutsutaan saturaatioksi eli aineiston kylläntymiseksi. (Kananen 2015, 70, 128; Aaltio & Puusa 176.)

Laadulliseen tutkimukseen liittyy kuitenkin myös haasteita. Tutkimuksesta ei useinkaan voi erottaa selkeitä syy-seuraussuhteita eivätkä tutkittavat asiat ole suoraviivaisesti selitettävissä, joten tutkijan on siis pystyttävä sietämään aineiston monimutkaisuutta. Tutkimuksen tekijän on myös pyrittävä säilyttämään objektiivisuutensa ja vältettävä omien uskomustensa, asenteidensa tai mielipiteittensä vaikuttamista tutkimusaineistoon ja lopputulokseen. Toisaalta tutkimuksen luotettavuutta lisää tutkijan oman subjektiivisuuden tunnistaminen, sen reflektointi ja raportoiminen. (Kananen 2015, 129; Aaltio & Puusa 170.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ja kuvailla opetushenkilöstön kokemuksia yhteistyöstä sekä ajatuksia yhteistyön kehittämisestä. Aiheesta ei löytynyt juurikaan ennakkotietoa, joten laadullisella tutkimusotteella ja siihen liittyvällä aineistonkeruulla pyrittiin perehtymään syvällisemmin kokemuksiin ja mahdollistamaan samalla uuden tiedon ja näkökulmien löytäminen.

7.1 Aineistonkeruu

Aineiston keruuta varten tutkittavien organisaatiolta eli Keudalta haettiin tutkimuslupaa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan mukaan tutkimusluvan hankkimista pidetään edellytyksenä eettisesti hyväksyttävälle tutkimukselle (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.) Tutkimuslupahakemuksen liitteeksi laitettiin Keudan ohjeistuksen mukaan opinnäytetyösuunnitelma, haastattelukysymykset sekä henkilötietojen käsittelyyn liittyvä tietosuojaseloste. Hakemuksen lähettämisestä tutkimusluvan hyväksymiseen meni noin yksi viikko, jonka jälkeen siirryttiin aineistonkeruuseen.

Aineisto kerättiin puolistrukturoidulla kyselylomakkeella, joka laadittiin Laurea ammattikorkeakoulun eLomake-palvelua hyödyntäen. Kyselylomake valikoitui sen helpokäyttöisyyden sekä vastaajien anonymiteetin vuoksi. Laadullisen tutkimuksen anonymisointia tukee se, että henkilötietoja kerätään alun alkaenkin mahdollisimman vähän (Kuula-Luumi 2022). Kyselylomake oli myös ajankäytön kannalta tehokas, sillä sen vastaukset muotoutuivat suoraan digitaaliseen tekstimuotoon, jolloin välistä jäi litterointiin käytettävä aika. Kyselylomakkeen valintaa puolsi myös opinnäytetyön tekijän ennakoajatus siitä, että opetushenkilökunnan olisi helpompaa löytää työn ohesta aikaa vastata sähköiseen lomakkeeseen, kuin sitoutua tarkasti aikataulutettuun haastattelutilanteeseen. Sähköisen

kyselylomakkeen avulla tavoiteltiin matalampaa kynnystä osallistumiseen ja sitä kautta riittävää osallistujamäärää.

Laadullisen tutkimuksen kannalta on tärkeää, että tutkimukseen osallistuvilla on tietoa tai kokemusta tutkittavasta asiasta eikä valinta ole satunnaista vaan perusteltua ja harkittua (Tuomi & Sarajärvi 2018, 98). Tutkielman kyselyn kohderyhmänä olivat Keravalla sijaitsevan Keskikadun opetuspisteen opetushenkilökunta. Voidakseen vastata kysymyksiin, oli vastaajilla oltava jonkinlainen kokemus yhteistyöstä kuraattorin kanssa. Muita rajoituksia ei kohderyhmälle ei nähty tarkoituksenmukaiseksi tehdä.

Haasteena pidettiin mahdollisesti korkeaksikin nousevaa osallistujamäärää ja tämän opinnäytetyön kannalta liian laajaa ja työläästi käsiteltävää aineistoa. Kohderyhmän tarkempi rajaaminen ei kuitenkaan ollut tässä tapauksessa perusteltua, koska aineistosta haluttiin saada mahdollisimman kattava näkemys tutkimuskysymykseen. Mikäli aineisto olisi alkanut toistamaan itseään eikä tutkimuskysymysten kannalta olisi saatu enää uutta tietoa, olisi aineistoa voinut rajata kylläntymispisteen eli saturaation saavuttamalla (Kananen 2015, 70).

Sisällönanalyysia käytettäessä on jo etukäteen otettava huomioon, millaista aineistoa on tarkoitus kerätä ja millaisiin vastauksiin valittu aineistonkeruumenetelmä johdattaa vastaajia (Tuomi & Sarajärvi 2018, 146). Liian laajaksi leviävän aineiston lisäksi haasteena pidettiin kysymysten muotoilua oikeanlaisiksi, jotta kysymyksiin jäisi mahdollisimman vähän tulkinnan varaa ja ne vastaisivat parhaiten tutkimuskysymyksiin. Kysymyksiä, niiden määrää ja muotoilua pohdittiin useaan kertaan sekä toimeksiantajan kanssa että Laurea-ammattikorkeakoulun opinnäytetyön ohjausseminaareissa. Lopulta päädyttiin järjestämään testikysely, jossa kysymyksiin vastasi neljän hengen joukko Keudan ulkopuolisia opettajia. Testikyselystä saatujen vastausten perusteella kysymyksiä viilattiin selkeämmiksi ja tarkemmin tutkimuskysymyksiin vastaaviksi.

Kyselylinkin lähettäjänä toimi Keudassa työskentelevä yhteyshenkilö ja se lähetettiin saatesanoineen opetushenkilöstön työsähköpostiosoitteeseen. Tätä opinnäytetyötä varten laadittu saatekirje liitteenä (Liite 2). Sähköpostilla lähetettävän kyselypyynnön yhteydessä kerrottiin perustiedot tutkimuksesta sekä sen toteuttajasta ja yhteystiedoista, mikäli viestin vastaanottajalle heräisi kysymyksiä. Viestissä painotettiin myös sitä, ettei kyselyyn vastataksaan tarvitsisi antaa itsestään minkäänlaisia tunnistetietoja, joista olisi mahdollista yksilöidä vastaajia. Saatekirjeessä oli myös tieto kerättävän aineiston käyttötarkoituksesta, aineistonkeruun kertaluonteisuudesta sekä siitä, että kaikki data säilytetään tutkimuksen ajan Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamassa opinnäytetyön tekijän henkilökohtaisessa OneDrive-pilvipalvelussa. Tutkimuksen lopuksi aineisto hävitetään Laurea-ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaisesti.

ELomakkeessa, kysymyksiä yhteydessä jokaisella osallistujalla oli jälleen mahdollisuus kerrata aineiston käyttötarkoitus, säilytys ja hävitys. Ennen vastauksen lähettämistä jokaisella osallistujalla oli vielä mahdollisuus peruuttaa osallistumisensa. Koska tutkimuksessa ei käsitelty suoria henkilötietoja tai yksilöity vastajia, riitti osallistujan suostumusta ilmaiseva aktiivinen toimi eli kyselylomakkeen täyttäminen ja lähettäminen suostumukseksi tutkimukseen osallistumisesta (Kuula-Luumi 2020).

Kyselylomake oli auki kolme viikkoa ja linkki päädyttiin lopulta lähettämään ensimmäisen viestin jälkeen vielä kahdesti, koska vastauksia tuli aluksi vain muutamia. Kaikkien kyselyyn liittyvien viestin lähettäjänä toimi Keudassa työskentelevä yhteyshenkilö opinnäytetyön kirjoittajan sijaan. Kyselypyyntö lähetettiin lopulta neljällekymmenelle opettajalle, joista 14 (35 %) vastasi.

7.2 Aineistolähtöinen sisällönanalyysi

Tässä opinnäytetyössä aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysi sopii hyvin kirjoitettujen, kuultujen ja nähtyjen aineistojen analyysiin (Tuomi & Sarajärvi 2018, 103). Yksinkertaisimmillaan sisällönanalyysi etenee niin, että aineisto litteroidaan ja valitaan mitä analyysiyksikköä litteroinnissa käytetään. Yksikkö voi olla esimerkiksi sana tai lause. Tämän jälkeen aineisto redusoidaan eli pelkistetään pilkkomalla osiin tai tiivistämällä. Klusteroinnin aikana alkuperäisaineistoa käydään tarkasti läpi ja siitä etsitään samankaltaisuuksia sekä eroavaisuuksia, joiden avulla samaa asiaa tarkoittavat käsitteet saadaan ryhmiteltyä kuvaavasti nimetyiksi alaluokiksi. (Eskola & Suoranta 2008, luku 4; Puusa 2020, 148-149.)

Kuvio 3. Esimerkkikuvio tämän opinnäytetyön sisällönanalyysin vaiheista.

Viimeinen vaihe sisällönanalyysissä on abstrahointi, jossa nämä aiemmin luodut saman sisältöiset alaluokat yhdistetään yläluokiksi. Lopputuotokseksi saadaan tutkimuskysymykseen vastaava materiaali, jossa alkuperäisilmauksista löydetyt elementit on muokattu alaluokiksi, alaluokat yhdistetty yläluokiksi ja lopuksi muodostettu pääluokka tai useampi sellainen. (Eskola & Suoranta 2008, luku 4; Puusa 2020, 148-149.) Tässä opinnäytetyössä sisällönanalyysin ensimmäinen osa eli litterointi on tarpeetonta digitaalisen aineistonkeruun vuoksi. Esimerkkikuviossa (kuvio 3) on havainnollistettu, kuinka tässä opinnäytetyössä toteutettiin aineistolähtöinen sisällönanalyysi alusta loppuun.

Aineistonkeruun lopuksi kaikki tiedot siirrettiin eLomakkeesta Exceliin, jossa aineistoa alettiin analysoida värikoodauksen avulla. Excelin laskentaominaisuuksia ei laadullisen tutkimuksen yhteydessä tarvittu käyttää, joten halutessaan samanlaisen värikoodauksen olisi voinut toteuttaa esimerkiksi värillisiä papereita ja saksia käyttäen. Aineistoon tutustuttiin aluksi läpikotaisin, jonka jälkeen aineistoa pelkistettiin tiivistämällä alkuperäisilmauksia sellaiseen muotoon, joista tuli ilmi tutkielman kannalta oleelliset asiat. Aineiston käsittelyä helpotettiin jakamalla aineisto kysymysten muotoiluun mukaan kysymyksiin, joissa vastattiin tutkimuskysymykseen opettajien kokemuksista monialaisesta yhteistyöstä sekä kysymyksiin, joissa vastattiin miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää.

Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä päättely on induktiivisesta eli yksittäisestä yleiseen etenevää (Tuomi & Sarajärvi 2018, 107). Aineistosta etsittiin samankaltaisuuksia ja yhdistäviä tekijöitä, joiden avulla luotiin ja nimettiin alaluokat. Alaluokkien muodostaminen ei ollut suoraviivainen prosessi ja vaati onnistuakseen useamman läpikäynnin tutkimuskysymykset mielessä.

Aineistolähtöisyyden vuoksi ei voida etukäteen määritellä millaisia luokkia ja kuinka monta niitä muodostuu. Luokittelua ja luokkien yhdistämistä jatketaan niin kauan, kuin aineiston sisällöllisestä näkökulmasta se on mahdollista. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 125-127.) Alaluokkien muodostamisen jälkeen luokkia käytiin jälleen usean kerran läpi. Värikoodauksen avulla saman sisältöiset alaluokat ryhmitettiin ja nimettiin yläluokiksi, ja saman sisältöiset yläluokat pääluokiksi. Koko tämän prosessin ajan aineistoa käytiin jatkuvasti läpi tutkimuskysymykset mielessä, jotta voitiin varmistua siitä, että kaikki tutkimuskysymysten kannalta oleellinen on löydetty ja aineisto analysoitu sekä luokiteltu oikeisiin kohtiin.

Alkuperäisilmaus	Pelkistys	Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
"Kun opiskelijalla ei ole riittävästi osallistumista opetukseen ts. opinnot eivät etene."	Opettaja on yhteydessä jos opiskelijan opinnot eivät etene.	Opintojen etenemättömyys	Huoli opiskelijan opintojen tilanteesta	
"Silloin, kun opiskelijasta herää jonkin sortin huoli (jaksamisessa, tms.)"	Yhteydenoton syynä huolen herääminen opiskelijasta	Opettajalla huoli opiskelijasta	Huoli opiskelijan elämäntilanteesta	<u>Opettajien kokemus yleisistä syistä monialaiseen yhteistyöhön.</u>
"Yleensä kun tarvitaan moniammatillista näkemystä/ohjausta opiskelijan tapauksessa"	Ottaa yhteyttä, kun tarvitsee moniammatillista näkemystä.	Tarve monialaiselle näkemykselle	Opettajan tarve monialaiselle työskentelylle	

Taulukko 1. Esimerkki yhdistävän tekijän ja pääluokan ”opettajien kokemus yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön” luokittelusta taulukoksi.

Pääluokkina ja yhdistävinä tekijöinä olivat aluksi tutkimuskysymykset, mutta lopulta aineiston analysointia saatiin jatkettua vielä niin pitkälle, ettei uusia luokkia enää syntynyt ja näin lopputulokseksi jäi useampi pääluokka vastaamaan tutkimuskysymyksiin. Taulukossa 1 on havainnollistettu tämän opinnäytetyön taulukointia, jossa yhdistävänä tekijänä ja pääluokkana on ”opettajien kokemus yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön”.

Raportissa tutkimustulokset esitetään kirjallisesti otsikoituina pääluokan eli yhdistävän tekijän mukaan ja raportointi etenee vastakkaiseen suuntaan kuin esimerkkitaulukossa (taulukko 1).

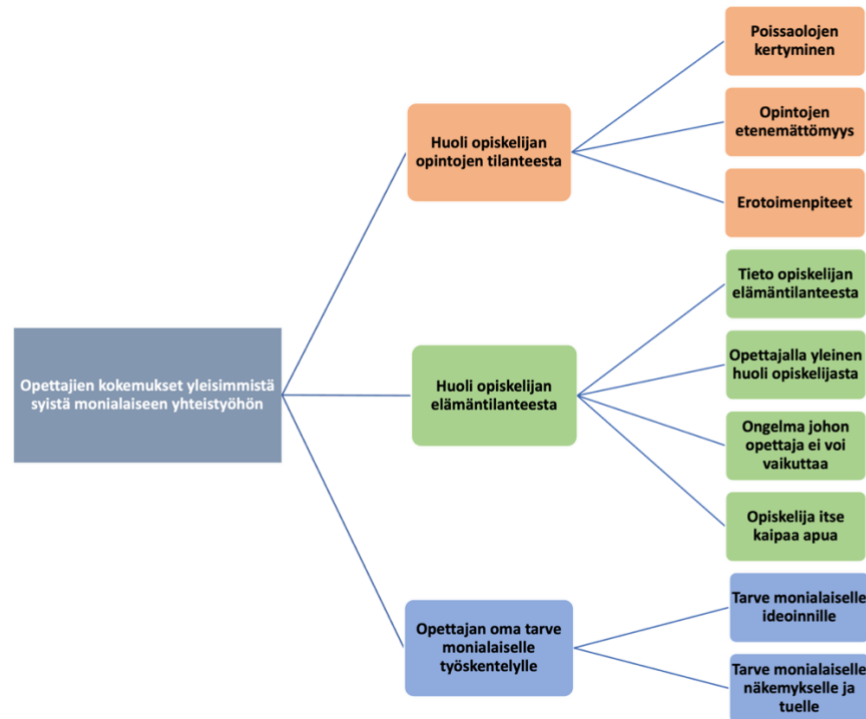
8 Opetushenkilöstön kokemuksia monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa

Opinnäytetyön ensimmäinen tutkimuskysymys käsitteli toisen asteen oppilaitoksen opetushenkilöstön kokemuksia monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa.

Tutkimustuloksissa kuvaillaan opettajien kokemuksia monialaisesta yhteistyöstä sekä siihen johtaneista syistä. Lisäksi kuvaillaan kuraattorin roolia opettajien näkökulmasta, opettajien huolta opiskelijan elämäntilanteesta ja opintojen etenemisestä sekä opettajien tarvetta monialaiselle työskentelylle. Tutkimustuloksissa nostetaan myös esiin opettajien kokemuksia yhteistyöhön liittyvän viestinnän ja kommunikaation toimivuudesta.

8.1 Opettajien kokemukset yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön

Opettajien nimeämät kokemukset yleisimmistä syistä kuraattorin kanssa tehtävään monialaiseen yhteistyöhön liittyivät kuviossa 4 esitettyihin aihealueisiin: **huoleen opiskelijan opintojen tilanteesta, huoleen opiskelijan haastavasta elämäntilanteesta sekä opettajan omaan tarpeeseen monialaiselle työskentelylle.**

Kuvio 4. Opettajien kokemukset yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön.

Opettajat kuvasivat **huolensa opiskelijan opintojen tilanteesta** liittyvän poissaolojen kertymiseen, opintojen etenemättömyyteen ja erotoimenpiteisiin. Opettajat toivat esiin kiinnittäneensä usein ensimmäisenä huomiota runsaisiin poissaoloihin, jotka ovat tulleet ilmi vastuopettajien pitämässä HOKS eli henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma-keskusteluissa tai esimerkiksi suoraan opiskelijan huoltajien kautta.

” ... Runsaat poissaolot yleensä herättävät aluksi huolta.”

Opiskelijan opintojen etenemättömyys liittyi opettajien mukaan siihen, ettei opiskelija osallistunut riittävästi opetukseen tai opiskelijalla oli muutoin haasteita opiskeluun tai opetettavaan aineeseen liittyen. Opettajat kuvaavat ottaneensa yhteyttä kuraattoriin sitten, kun opiskelijan opinnot eivät opettajan lukuisista yrityksistä huolimatta ole edenneet.

Opettajat toivat esille erotoimenpiteisiin liittyväksi yhteistyön syyksi opiskelijan päätyneen

opintojen etenemättömyyden, poissaolojen tai muun syyn vuoksi, tilanteeseen, jossa opiskelijaa odottaa kuulemistilaisuus ja erottamisen riski tai opiskelija on itse ilmaissut haluavansa erota opinnoistaan. Opettajat kuvaavat yhteistyötilannetta muun muassa viimeisiksi toimiksi ennen opiskelijan opintojen päättymistä.

” Valitettavan usein kyseessä on jo ns. viimeiset toimet ennen eroamista/erottamista.”

Tulosten mukaan **opettajien huolikokemukseen opiskelijan elämäntilanteesta** vaikuttivat opettajalle tullut tieto opiskelijan haastavasta elämäntilanteesta sekä sellaiset haasteet, joihin opettaja koki, ettei voi itse vaikuttaa. Myös yleinen huoli opiskelijasta ja se, että opiskelija kaipaa itse apua, olivat opettajien mukaan syinä siihen, että he olivat olleet yhteydessä kuraattoriin.

Opettajien mukaan tieto opiskelijan haastavasta elämäntilanteesta ja yleinen huoli opiskelijasta olivat usein syynä monialaiseen yhteistyöhön. Tällaisia huolen herättäneitä tilanteita olivat olleet opettajien mukaan opiskelijan oireileminen esimerkiksi käytöshäiriöihin tai poissaoloin, epäily opiskelijan jaksamisesta, hyvinvoinnin tai mielenterveyden haasteista sekä se, ettei opettaja ollut enää yrityksistään huolimatta tavoittanut opiskelijaa.

”Olen kuraattoriin yhteydessä, jos en saa opiskelijaa kiinni tai tiedän, että hänellä on omassa elämässä haasteita.”

Lisäksi opettajat kuvailivat monialaisen yhteistyön syyksi tilanteita, joissa opiskelijalla oli haaste, johon opettaja koki, ettei itse pystynyt vaikuttamaan ja tämän vuoksi oli päätyntä ottamaan yhteyttä kuraattoriin. Opettajien mukaan opiskelijat olivat myös itse kaivanneet apua ja ilmaisseet avuntarpeensa esimerkiksi vastuopettajilleen.

Tulosten mukaan opettajat kokivat yhteistyön syyksi myös **oman tarpeensa monialaiselle työskentelylle**. Opettajat kuvailivat tarvinneensa monialaista, kuraattorin kanssa tehtävää ideointia liittyen muun muassa opiskelijoiden hyvinvointiin sekä kodin ja huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön. Opettajat kertoivat myös ottaneensa yhteyttä kuraattoriin tilanteissa, joissa olivat epävarmoja, kuinka toimia opiskelijan kanssa ja joissa kokivat tarvitsevänsä nimenomaan kuraattorin näkemystä opiskelijan tilanteelle.

”... jos itse olen epävarma kuinka minun tulisi vastuuohjaajana toimia jonkun tietyn opiskelijan kanssa.”

8.2 Opettajien kokemukset monialaisesta yhteistyöstä

Opettajat kokivat kuraattorin roolin aktiivisena ja se näkyi heidän mukaansa tilaisuuksien järjestämisenä, paneutumisenä meneillään oleviin asioihin ja opettajien informoimisena. Opettajat kokivat positiivisena sen, että kuraattorilta tulee usein erilaisia yhteydenottoja ja informaatiota. Vuorovaikutus kuraattorin kanssa koettiin toimivaksi. Haastavaksi koettiin oma osallistuminen, joten opettajat pitivät hyvänä sitä, että kuraattori on aktiivinen, koska se madalsi heidän omaa kynnystään osallistua.

”Kuraattorilta tulee usein erilaisia yhteydenottoja, tilaisuuksia ja informaatiota, se on aktiivista ja tosi hyvä asia.”

Opettajat kuvailivat kuraattoria aikaansaavaksi ja kokivat, että kuraattorin voi luottaa hoitavan asiat. Toimivana koettiin myös kuraattorin nopea reagoiminen yhteydenottoon tai sovittuun asiaan. Lisäksi hyvänä koettiin se, että kuraattorilta sai monialaisen näkökulman kysymykseensä.

”Erityisesti nopeat vastaukset, sillä asioihin reagoidaan todella nopeasti, itse ei tarvitse juurikaan miettiä, kun vastaukset/ehdotukset tulevat kuin apteekin hyllyltä.”

Opettajat kokivat kuraattorin tärkeäksi osaksi oppilaitosta. He olivat tyytyväisiä siihen, että oppilaitoksesta löytyy kuraattoripalvelut ja kokivat, että pidempiaikaisen kuraattorin myötä monialaista yhteistyötä on saatu kehitetty aiemmasta. Opettajat kuvailivat kuraattoria ammattitaitoiseksi ja kokivat, että häneen saa helposti yhteyden. Kuraattori myös neuvoi eteenpäin, mikäli oli tarkoituksenmukaisempaa ohjata toiselle opiskeluhuollon ammattilaiselle. Lisäksi opettajat kuvailivat kuraattoria helposti lähestyttäväksi ja heille oli jäänyt tunne siitä, että myös opiskelijoiden oli helppo lähestyä kuraattoria. Täten kuraattoria pidettiin henkilönä, joka sai varmimmin yhteyden opiskelijoihin.

”Kuraattoriin on helppo ottaa yhteyttä ja jos hän on väärä taho, niin yhdessä mietitään, kuka sitten olisi missäkin tapauksessa oikea.”

” Kuraattorimme on helposti lähestyttävä, sekä opettajien että opiskelijoiden näkökulmasta. Helppo ottaa yhteyttä tai kysyä.”

Yhteistyön toimivuutta ja kokemuksia kuraattorin kanssa tehtävästä monialaisesta yhteistyöstä opettajat kuvailivat monipuolisesti. Yhteistyö opettajan ja kuraattorin koettiin pääosin hyväksi ja mutkattomaksi. Lisäksi opettajat kokivat, että kuraattorilta saa apua opiskelijoiden tilanteisiin ja asiat ovat aina hoituneet, kun sille on ollut tarvetta. Toisaalta

osa opettajista myös koki samalla, että kuraattorilta on saanut kyllä pyytäessä apua, mutta vastuuopettajuudesta luopumisen jälkeen eivät ole enää tehneet yhteistyötä kuraattorin kanssa.

”Aina olen saanut kuraattorin apua opiskelijan kulloiseenkin tilanteeseen. Koska en enää muutama vuoteen ole ollut vastuuopettaja, en ole paljonkaan ollut kuraattorin kanssa yhteistyössä.”

”...yhdessä pohtien olemme saaneet vietyä asioita eteenpäin.”

Opettajat kokivat myös, että ovat kuraattorin kanssa yhteistyössä saaneet pohdittua ratkaisuja ja vietyä opiskelijoiden asioita eteenpäin. Opettajat pitivät kuraattorin näkemystä hyödyllisenä sekä erityisesti opiskelijoiden kannalta tärkeänä sitä, että ratkaisuja mietitään monialaisesti yhdessä.

Yhteistyöhön liittyvään viestintään ja kommunikointiin liittyen nousi esille monenlaisia kokemuksia. Opettajat kokivat, että viestintä oli sekä erittäin toimivaa että ok. Osa opettajista kuvaili viestintää helpoksi ja sujuvaksi, osa ei ollut kiinnittänyt viestintään huomiota ollenkaan. Opettajat kokivat myös, että viestintä oli tapauskohtaista ja sen toimivuus asiasta tai tilanteesta riippuvaista. Omassa viestinnässä oli opettajien mukaan parannettavaa. Lisäksi opettajat kokivat myös, ettei viestintää opettajan ja kuraattorin välillä ollut, jos ei ollut yhteistyötäkään.

” Tapauskohtaista, viestin kun on joku ”tilanne päällä”. ”

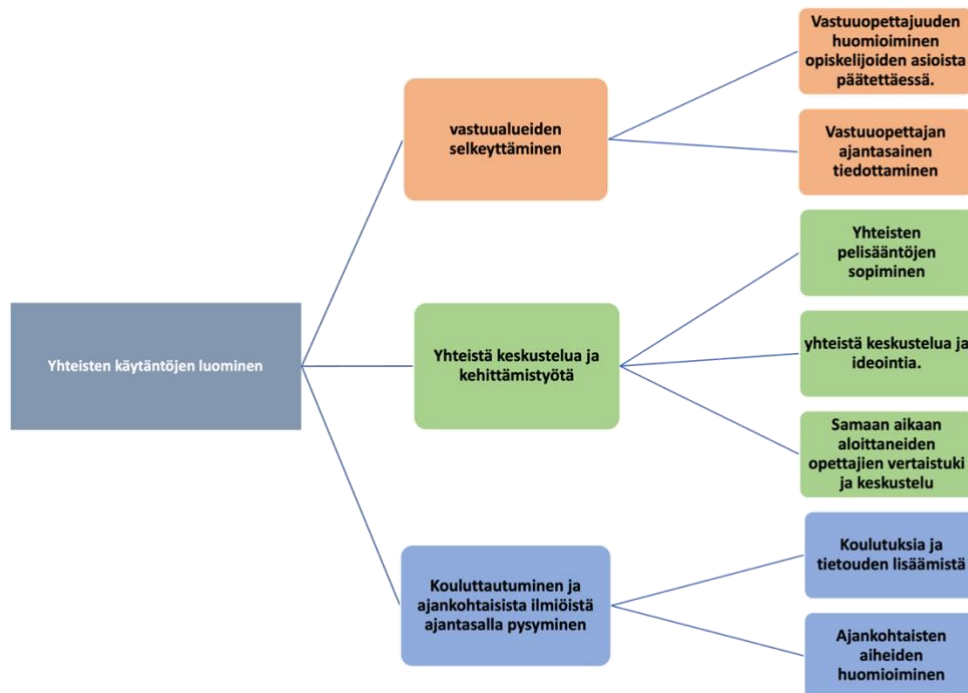
” En koe siinä olevan puutteita. Tietoa on vaihdettu puolin ja toisin tarvittaessa.”

9 Miten monialaista yhteistyötä voisi kehittää?

Toinen tutkimuskysymys käsitteli opetushenkilöstön näkemyksiä siitä, miten kuraattorin kanssa tehtävää monialaista yhteistyötä voisi kehittää. Opettajien esiin nostamat kehittämiskohteet koskivat **yhteisten käytäntöjen luomisen tärkeyttä, tiedonkulkua ja kommunikaatiota sekä ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen työn lisäämistä.**

9.1 Yhteisten käytäntöjen luominen

Yhteisten käytäntöjen luomiseen liittyen pidettiin tärkeänä vastuualueiden selkeyttämistä, yhteistä keskustelua ja kehittämistyötä sekä kouluttautumista ja ajankohtaisista ilmiöistä ajan tasalla pysymistä (kuvio 5).

Kuvio 5. Yhteisten käytäntöjen luominen.

Osasta vastauksia nousi esiin kokemus siitä, ettei kuraattori tue opettajan näkemystä. Näissä tilanteissa kyse oli ollut vastuuolettajuudesta ja siitä, että opettajan ja kuraattorin näkemys ei opiskelijan opintojen jatkumiseen liittyen ollut kohdannut. Opettajat kokivat tämän tuovan lisätyötä vastuuolettajalle, koska heidän kokemuksensa mukaan opiskelija kuitenkin on todennäköisesti siirtynyt muualle myöhemmin. Opettajat toivoivat, että vastuuolettajan sana opiskelijan opintojen päättymisestä painaisi enemmän. Lisäksi opettajien vastauksista ilmeni toive siitä, että vastuuolettajalla pitäisi olla aina viimeisin tieto opiskelijan tilanteesta.

”On opiskelijoita, jotka pitäisi saada muualle opiskelemaan tai tekemään jotain ihan muuta. Kuraattori ei aina tue tätä, vaan yrittää kaikin keinoin saada pysymään meillä (jolloin suunnattoman paljon turhaa työtä vastuuolettajalle, koska opiskelija todennäköisimmin kuitenkin siirtyy muualle, ennemmin tai myöhemmin).”

Opettajat toivoivat myös avointa keskustelua ja yhteistä kehittämistyötä. Yhteisistä pelisääntöistä sopiminen nähtiin tärkeänä ja tarpeellisena. Pelisääntöjä toivottiin esimerkiksi

tilanteisiin, joissa vastuuopettaja on ohjannut opiskelijan kuraattorille, muttei monialaisuus ole toteutunut ja opiskelijan tilannetta ei ole seurattu tai tukea tarjottu opettajan puolelta. Vastuuopettajien osaaminen koettiin vaihtelevaksi ja työpanos epätasalaatuiseksi. Vastauksista tuli ilmi, että osan vastuuopettajista koetaan tekevän vain minimi.

” Olisi hyvä sopia käytäntöjä seurannan suhteen, nyt moni vastuuopettajista ”sysää” vastuun vain kuraattorille eikä itse omassa työssään tue tukea tarvitsevaa nuorta.”

Vastausten perusteella erityisen tärkeänä pidettiin mahdollisuutta keskustella samaan aikaan aloittaneiden opettajien kanssa. Vastauksista nousi esiin vertaistuen tarve ja pienryhmäkeskustelut. Myös avointa keskustelua kahvipöydässä toivottiin. Osassa vastauksista esiin nousi kuitenkin epäily siitä, ettei kaikkia opettajia yhteinen ideointi ja työn kehittäminen kiinnosta. Lisäksi opettajat toivoivat, että oppilaitoksen työntekijöiden tietoutta lisättäisiin esimerkiksi koulutusten avulla. Tärkeänä koettiin se, että opiskelijoihin liittyvistä ajankohtaisista ilmiöistä, kuten päihteiden käytöstä, syrjäytymisestä, mielenterveyden ongelmista ja talouden hallinnan haasteista, ollaan ajan tasalla ja puhutaan ääneen.

” Pitää keskusteluja pienessä ryhmässä esim. samaan aikaan aloittaneet ryhmänohjaajat...”

9.2 Tiedonkulku ja kommunikaatio

Esiin nousi kommunikaation toimivuuden tärkeys monialaisen yhteistyön toteutumisen kannalta. Opettajat nimesivät yhteistyön perustaksi toimivan kommunikaation ja kokivat, että erityisesti omassa viestinnässä on vielä kehitettävää. Syyksi riittämättömälle viestinnälle pohdittiin muun muassa sitä, että työtä on tullut tehtyä kauan eikä asiaan osaa enää tarttua samalla tavalla kuin ehkä aiemmin on osannut. Lisäksi pelättiin kuraattorin olevan ylityöllistetty, joten häntä ei haluttu rasittaa enempää.

Tiedonkulun kehittämistä pidettiin olennaisena asiana opiskelijan oikeanlaisen tuen takaamiseksi. Osa opettajista toivoi, että kaikkien asianosaisten tulisi olla tietoisia opiskelijan tilanteesta. Opettajat kaipasivat tietoa opiskelijoista, jotka tarvitsevat lisähuomiota sekä siitä, millä tavoin voisivat tukea näitä opiskelijoita paremmin. He pitivät hyvänä viestintäkanavana esimerkiksi sähköpostia. Opettajat kokivat, että heidän on vaikea tukea opiskelijaa yksilöllisesti, jos eivät ole tietoisia opiskelijan tarpeista. Vastausten perusteella osalle opettajista kuitenkin riittäisi se tieto, että kuraattori on saanut yhteyden opiskelijaan ja ottanut asiasta niin sanotun kopin.

"...jo tieto siitä että opiskelijan "tapaus" on esillä tai opiskelijaa tavattu riittää, varsinkin jos sisältöä ei opiskelija halua jakaa."

9.3 Ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen työn lisääminen

Opettajat kokivat, että yhteisen työskentelyn kynnystä olisi tärkeä madaltaa. He toivoivat yhteydenottoja ja puheenaiheita arkisista asioista sen sijaan, että monialaisen työskentelyn lähtökohtana olisi vain yksittäisen opiskelijan haasteet. Lisäksi opettajat toivoivat, että huomiota kiinnitettäisiin jatkossa myös positiivisiin asioihin. He kokivat positiivisuuden hyvänä lähtökohtana yhteiseen työskentelyyn.

" Yhteistyö voi olla myös johonkin positiiviseen liittyvää eikä aina haasteisiin."

Kehittämiskohteeksi opettajat nimesivät myös ennaltaehkäisevään työhön panostamisen. Ennaltaehkäisevää työtä toivottiin tehtävän jatkossa nimenomaan kuraattorin kanssa yhteistyössä. Opettajat kokivat, että yhteistyön myötä he olisivat paremmin perillä siitä, mitä oppilaitoksessa tapahtuu. Lisäksi ennaltaehkäisevään työhön panostamiseen liittyen toivottiin kehitettävän ajankohtaisista ilmiöistä puhumista. Opettajat kokivat tärkeäksi puhua ajankohtaisista ilmiöistä, kuten päihteiden käytöstä ja mielenterveyden haasteista myös opiskelijoille. Tämä oli aihe, johon opettajat toivoivat monialaista yhteistyötä ja kuraattorin näkökulmaa. Ennaltaehkäisevän työn kehittämiseen toivottiin koko oppilaitoksen henkilökunnan työpanosta.

" Olisi kiva, jos muutkin kuin "ongelmatapaukset", olisivat jotenkin puheena joskus. Ennaltaehkäisevää työtä on aina ilo tehdä ja yhteistyössä kuraattorin kanssa se saattaisi olla hedelmällisempää?"

" Huumeet olisivat jälleen ajankohtainen, toinen on tässä taloustilanteessa toisten huomioon ottaminen, josta puhun kyllä itse. Molemmista."

10 Tulosten tarkastelu

Saadut vastaukset osoittavat, että opettajien kokemukset monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa olivat pääosin positiivissävytteisiä. Kuraattoria kuvailtiin ammattitaitoiseksi ja helposti lähestyttäväksi sekä opettajien että opiskelijoiden näkökulmasta. Opettajat kokivat yhteistyön toimivaksi ja kuvailivat sitä sujuvaksi. Yhteistyön

määrä riippui kuitenkin siitä, oliko opettajalla vastuuopettajuutta vai ei. Pääosin opettajille oli jäänyt kokemus siitä, että he olivat saaneet kuraattorilta apua ja tukea tilanteisiinsa, silloin kun ovat sitä pyytäneet. Tulokset ovat samankaltaisia kuin Suhosen Pro gradu - tutkielmassa, jossa opettajat kertovat yhteistyön sujuneen erinomaisesti, kuvailevat kuraattoria ammattimaiseksi ja antavat kiitosta muun muassa kollegiaalisesta tuesta (Suhonen 2019, 66-68).

Syitä yhteistyöhön kuraattorin kanssa olivat olleet muun muassa opettajalle noussut huoli opiskelijan elämäntilanteesta tai opinnoista, kuten runsas poissaolojen määrä, opintojen etenemättömyys, opiskelijaan liittyvät erotoimenpiteet, opiskeluvaikeudet, epäily opiskelijan jaksamisesta, hyvinvoinnin tai mielenterveyden haasteista sekä tilanteet, joissa opettaja ei enää saanut yhteyttä opiskelijaan. Opettajien kokemusten mukaan opiskelijoiden tuen tarpeet ja syyt monialaiseen yhteistyöhön liittyvät pitkälti samoihin haasteisiin mitä esimerkiksi tulee ilmi uusimmassa vuonna 2021 teetetyssä kouluterveyskyselyssä.

Kouluterveyskyselyn mukaan nuorten mielenterveysongelmat ovat lisääntyneet ja psyykinen hyvinvointi laskenut. Koronapandemian aiheuttaneet yksinäisyyden kokemukset ovat osalla nuorista pitkittyneet; joka neljäs tyttö ja joka kymmenes poika koki itsensä melko usein tai jatkuvasti yksinäiseksi. (Kouluterveyskysely 2021.) Erityisen huolestuttavaa tämä on, koska yksinäisyyden ja sosiaalisen eristyneisyyden tiedetään psyykkisen oireilun lisäksi lisäävän riskiä myös opintojen keskeyttämiseen ja täten vakavampaan syrjäytymiseen. Hietamäki & Aska ovat selvittäneet opinnäytetyössään keinoja ennaltaehkäistä keskeyttämistä toisen asteen opinnoissa. Heidän mukaansa merkityksellisiä keinoja ovat muun muassa opettajan ja ryhmänohjaajan rooli, opintojen alun merkitys, monialainen yhteistyö, riskiryhmien tunnistaminen ja tukeminen sekä varhainen tuki. (Hietamäki & Aska 2018.)

Kuraattoria pidettiin tärkeänä osana oppilaitosta ja kuraattorin näkökulma koettiin hyödyllisenä. Opettajat pitivät erityisesti opiskelijoiden kannalta tärkeänä sitä, että kuraattorin kanssa ratkaisuja mietitään monialaisesti yhdessä ja opiskelijan asioita viedään eteenpäin. Isoherranen (2012, 157) nimeääkin moniammatillisen yhteistyön päätaidoksi keskusteleavan asiantuntijuuden. Tämä on linjassa myös sen kanssa, mitä opettajat nimesivät kehittämiskohteiksi monialaista yhteistyötä ajatellen. He pitivät tärkeänä keskustelua ja yhteistä ideointia. Myös vertaistukea ja pienryhmäkeskusteluja toivottiin. Isoherranen mukaan toimivan yhteistyön avainasemassa ovat kommunikaatiotaidot: toisen näkökulmien kuuntelu, omien mielipiteiden esittäminen ymmärrettävästi ja niiden perustelu (2012, 157)

Yhteisiin käytäntöihin liittyen toivottiin vastuualueiden selkeyttämistä. Osa opettajista koki, ettei opiskelijan tukemiseen liittyvät näkemykset kuraattorin kanssa aina kohdanneet ja

tämän aiheuttaessa heille lisätyötä, vastuupettajan sanan toivottiin painavan enemmän opiskelijoihin liittyvissä päätöksissä. Toisaalta opettajat toivoivat myös pelisääntöjä esimerkiksi sellaisiin vastuupettajan osaamisesta ja kiinnostuksesta riippuviin tilanteisiin, jossa opettaja ohjaa opiskelijan kuraattorin luokse, mutta kaikki vastuu jää kuraattorille eikä opiskelijaa hyödyttävää monialaista yhteistyötä synny. Monialaisen yhteistyön haasteeksi voi syntyä oman roolin pysyvyys, jolloin tilannetta tarkastellaan pääasiassa aiemmin omaksumien työtehtävien kautta. Parhaimmillaan monialainen yhteistyö on ammattilaisten näkökulmien yhteensovittamista ja asiantuntijuusrajojen rikkomista asiakkaan tilanteen edistämiseksi. Tällaiseen optimaaliseen tilanteeseen pääseminen vaatii työyhteisöltä luottamusta, toimintatapojen pohtimista ja yhteisvastuun määrittelemistä. (Tuomela-Jaskari 2016, 76.) Kosken mukaan monialaisen yhteistyön kehittämiseen liittyvällä näkökulmalla on merkitystä. Jos monialaista yhteistyötä pyritään kehittämään niin, että siitä saadaan pysyvä osa olemassa oleviin rakenteisiin, ei työntekijöistäkään tunnu siltä, että yhteistyön tekeminen lisäisi olemassa olevaa työtaakkaa tai olisi rasitteena. (Koski 2014, 49)

Kommunikaation toimivuutta ja tiedonkulun kehittämistä pidettiin tärkeänä asiana monialaisen yhteistyön toteutumisen ja opiskelijan oikeanlaisen tuen takaamisen kannalta. Opettajat kaipasivat tietoa niistä opiskelijoista, jotka tarvitsevat lisähuomiota sekä niistä keinoista, jotka voisivat tukea näitä opiskelijoita paremmin. Osa opettajista toivoi, että kaikki asianosaiset olisivat tietoisia opiskelijan tilanteesta ja osalle taas riittäisi tieto siitä, että kuraattori on saanut yhteyden opiskelijaan ja hoitaa asiaa. Myös Leppäkoski ym. (2017) ovat tutkimuksessaan huomanneet salassapitosäädösten erilaisten tulkinnan ja tietojen vaihdon olevan haaste monialaiselle yhteistyölle. Tutkimukseen osallistuneet olivat perustelleet tiedonkulun parantamiseen liittyviä kehittämistarpeita muun muassa sillä, että kokivat salassapitovelvollisuuden vaikeuttavan heidän työtään, koska heillä ei ole tietoa opiskelijoiden ongelmista, mikäli opiskelija ei niitä kerro. Mitään yksiselitteistä ja kaikkiin toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoihin soveltuvaa menettelytapaa on varmasti kuitenkin mahdotonta tehdä. Sosiaalialan ammattilaisena kuraattoria sitoo vaitiolovelvollisuus ja opiskelijoiden asiakirjoihin liittyvä salassapito (Oppilas- ja opiskeluhuoltolaki 1287/2013). Täten salassapidettävän tiedon siirtoon tarvitaan useimmiten opiskelijan suostumus. Suostumuksesta voi poiketa ainoastaan hyvin painavasta ja välttämättömästä syystä (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000).

Ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä toivottiin lisättävän. Ennaltaehkäisevää työtä toivottiin jatkossa tehtävän nimenomaan yhteistyössä kuraattorin kanssa. Ajankohtaisista ilmiöistä puhumisesta opiskelijoille pidettiin tärkeänä ja sitä toivottiin toteutettavan koko oppilaitoksen henkilökunnan voimin. Yhteisen työskentelyn kynnyksiä halutaan madaltaa,

positiivisiin asioihin kiinnittää huomiota ja yhteistyötä toivotaan tehtävän myös muista lähtökohdista kuin yksittäisen opiskelijan haasteista. Salmela on tutkinut gradussaan yhteisöllisen työn tekemistä kuraattorien näkökulmasta. Tutkimuksesta selvisi, että yhteisöllistä työtä tukevia tekijöitä ovat muun muassa oppilaitoksen yhteisön tuttuus ja toisten ammattilaisten perustehtävien ymmärtäminen. Olennaista on myös se, kuinka rehtori ymmärtää yhteisöllisen työn merkityksen ja kuinka korkealle hän sitä priorisoi. Lisäksi tärkeää on sekä kuraattorien että muiden oppilaitoksen työntekijöiden asennoituminen yhteisöllisen työn tekemiseen. Salmela mainitsee työtä helpottaviksi tekijöiksi esimerkiksi vuosikellon, työn suunnitelmallisuuden sekä riittävän resursoinnin. (Salmela 2019, 71-72.) Muissa oppilaitoksissa käytettyjä keinoja yhteisölliseen ja ennaltaehkäisevän työn lisäämiseen ovat olleet esimerkiksi tähän pääasiassa työaikansa käyttävä työntekijän palkkaaminen, kuten oppilaitosnuorisotyöntekijän, koulutsempparin tai kouluvalmentajan (Yhessä! -hanke, 2022; TAT, 2020; Allianssi, 2018.).

11 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimusetiikka kulkee mukana läpi koko tutkielmaproessin ajan ja tarkoittaa yhdessä sovittuja pelisääntöjä. Hyvän tieteellisen käytännön mukaan tutkimus suunnitellaan huolellisesti, eettistä pohdintaa tehdään koko tutkimuksen ajan ja lopuksi prosessi raportoidaan laadukkaasti. Tällainen käyttäytyminen velvoittaa kaikkia tutkimuksen tekijöitä, riippumatta siitä millainen koulutustausta tutkijoilla on tai millä ammatti- tai tieteenalalla tutkimusta tehdään. (Vilka 2021b, 37.) Opinnäytetyön etiikkaa arviointiin sekä luotettavuutta lisääviä valintoja pyrittiin tekemään koko opinnäytetyöprosessin ajan. Läpinäkyvyyttä lisättiin dokumentoimalla myös haasteet ja kaikki sellaiset kriittiset asiat, jotka mahdollisesti vaikuttivat tehdyn tutkielman kulkuun tai lopputuloksiin. Yhtenä konkreettisenä esimerkkinä oli työn loppupuolella tehty tulosten raportointi, jota kirjoittaessa työhön valikoitujen autenttisten lainausten herättämiin tunteisiin, eettisyyteen ja objektiivisuuteen kiinnitettiin erityisen paljon huomiota.

Rehellisen ja vilpittömän toiminnan edellytyksenä on toisten tutkijoiden saavutuksien kunnioittaminen huomioimalla tutkimustulosten oikeanlaisen esittämisen ja viitteiden tarkan merkitsemisen (Vilka 2021a, 42). Tekijänoikeuksia kunnioitettiin huolehtimalla siitä, että kaikki teksti- ja lähdeviitteet ovat asianmukaisesti Laurea-ammattikorkeakoulun lähdeviiteohjeistuksen mukaisesti merkitty. Lisäksi opinnäytetyö tarkistettiin lopuksi plagiointiohjelmalla.

Tutkielman toimeksiantajan ja vastaajien organisaatiolta eli Keuda-ammattipistolta haettiin tutkimuslupa. Tutkimuslupahakemuksen yhteyteen liitettiin sekä opinnäytetyösuunnitelma että henkilötietoihin liittyvä tietosuojaseloste. Lisäksi opinnäytetyön kirjoittaja ja toimeksiantaja tekivät Laurea-ammattikorkeakoulun ohjeistuksen mukaisen opinnäytetyösopimuksen. Tutkimusluvan hankkiminen ja sopimuksen tekeminen ovat edellytyksenä eettisesti hyväksyttävälle tutkimukselle (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2012, 6.)

Laadullista tutkimusta tehdessä, ihmisiä haastatellessa ja aineistoa hankittaessa eettisyyden kannalta tärkeää on ihmisarvoa kunnioittavat arvot, kuten tutkittavien vahingoittumattomuus, itsemääräämisoikeus sekä yksityisyyden kunnioittaminen (Kuula 2011, 60; Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7-9). Tutkittaville on tärkeää antaa tarpeeksi informaatiota vaikei tutkimuksessa käsiteltäisi henkilötietoja, tai aineistoa kerättäisi kuin yhtä tutkimusta varten. Tällaisia tietoja ovat muun muassa tutkimusryhmän yhteystiedot, tutkimuksen tarkoitus, aineistonkeruun toteutustapa, osallistumisen vapaaehtoisuus ja mahdollisuus keskeyttää tutkimus, yksityisyyden ja tietojen suojaaminen sekä kerättävien tietojen käyttötarkoitus, säilyttäminen, käyttöaika ja hävittäminen. (Kuula 2011, 101-102; Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 7-9.) Eettisyys huomioitiin liittämällä sähköpostitse lähetetyn kyselypyynnön yhteyteen saatekirje (Liite 2.) jossa kerrottiin perustiedot tutkielmasta, sen tavoitteesta, toteuttajasta ja kerättävien tietojen käyttötarkoituksesta. Lisäksi mainittiin aineistonkeruun olevan kertaluonteista ja vastaamisen kestävän noin 10-15 minuuttia. Osallistujille kerrottiin myös, ettei heiltä kerätä tunnistetietoja ja heidän anonymiteettinsa huomioidaan myös tuloksia raportoitaessa. Lomakepohjalla, kysymysten yhteydessä jokaisella tutkimukseen osallistuvalla oli vielä mahdollisuus kerrata kaikki samat tiedot. Tässä vaiheessa jokainen kyselyn avannut olisi voinut vielä jättää vastauksensa lähettämättä ja täten peruuttaa osallistumisensa. Tutkielmassa ei käsitelty suoria henkilötietoja, joten kyselylomakkeen täyttäminen ja lähettäminen toimi suostumuksena tutkielmaan osallistumiseksi (Kuula-Luumi 2020). Jälkeenpäin pohdittuna kirjallinen suostumus olisi kuitenkin saattanut lisätä luotettavuutta ja eettisyyttä.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden kriteerit liittyvät tutkijan tekemiin tekoihin, valintoihin ja ratkaisuihin. Tutkijan on pystyttävä rehellisesti ja läpinäkyvästi perustelemaan koko tutkielmaprosessin valinnat ja lopulliset johtopäätökset sekä arvioimaan tekemiensä ratkaisujen suhde asettamiinsa tavoitteisiin. (Elo 2019; Vilka 2021b, 105). Tutkimusprosessiin liittyvät päätökset, kuten menetelmän ja kohderyhmän valitseminen perusteltiin avoimesti. Tulosten raportointi oli huolellista ja luotettavuutta pyrittiin lisäämään autenttisilla lainauksilla aineistosta. Luotettavuutta pyrittiin lisäämään myös sillä, että kysymyksiä testattiin pienellä joukolla ulkopuolisia opettajia ja kysymysten asettelua kehitettiin saatujen

vastausten perusteella paremmin tutkimuskysymyksiin vastaaviksi. Lisäksi saatekirjeen ja kyselykutsun lähettäjänä toimi opinnäytetyön kirjoittajan sijaan Keudassa työskentelevä yhteyshenkilö.

Laadullisen tutkielman luotettavuudessa on otettava huomioon myös subjektiivisuus aineiston tulkinnassa, tekijänoikeuksien ja toisten tutkijoiden kunnioittaminen (Vilka 2021a, 42.) Eettisesti tärkeä ja luotettavuutta lisäävä tekijä on haastateltavien tasa-arvoinen kohtelu ja vastausten arvostaminen, vaikkei tutkija olisi samaa mieltä tutkittavien kanssa (Elo 2019). Keuda keskikadun opetuspiste toimi opinnäytetyöprosessin alkuvaiheessa kirjoittajan työharjoittelupaikkana, joten jo ennen aineiston läpi käymistä oli syntynyt vääjäämättä jonkinlaisia ennakkooajatuksia siitä, millaisia asioita saattaisi tulla vastauksissa eteen. Aineistoa analysoitaessa ja raporttia kirjoittaessa jouduttiin tekemään paljon luotettavuuteen liittyvää pohdinta, jotta varmistettiin se, että pysyttiin koko ajan objektiivisena, eikä aineistoa tulkittu sosionomin tai kuraattoriharjoittelijan näkökulmasta. Kaikkien kyselyyn vastaajien aineisto analysoitiin ja raporttoitiin tasavertaisesti huolimatta siitä, millaisia tunteita aineisto opinnäytetyön tekijässä herätti.

Aineiston laadukas kokoaminen ja kriittisesti valitut lähteet ovat yksi osa luotettavuutta (Vilka 2021a, 132). Tämän opinnäytetyön teoreettinen viitekehys pohjautui mahdollisimman laajaan, eri näkökulmista oleviin, asianmukaisista ja ajankohtaisista lähteistä etsittyyn tietoon, tutkimuksiin ja kirjallisuuteen. Kyselyyn osallistuneiden määrää pidettiin hyvänä ja aineistoa riittävän kokoisena, mutta pohdintaa herätti se, olisiko teemahaastattelu, ja sen suomat mahdollisuudet lisäkysymysten esittämiseen, antaneet monipuolisempaa informaatiota toimeksiantajan kannalta. Verkkolomakkeen käyttäminen aineistonkeruutapana jätti aineiston paikoitellen suppeaksi. Osa vastaajista oli vastannut laajasti kysymyksiin kokonaislauseita käyttäen, mutta osa vastaajista vastasi vain muutamalla sanalla. Lyhyissä vastauksissa on riski väärinymmärryksiin, erityisesti silloin, kun ei ole mahdollisuuksia kysyä tarkentavia kysymyksiä tai tutkielman tekijä ei näe kyselyyn vastaajien ilmeitä ja eleitä. On myös mahdollista, että kyselyyn vastasi ainoastaan sellaiset ihmiset, jotka pitävät aihetta tärkeänä ja tällöin tulokset saattoivat jäädä yksipuoliseksi. Toisaalta vastausten luotettavuutta olisi voinut vähentää myös se, jos opettajat olisi asetettu haastattelutilanteeseen, jossa heidän olisi odotettu kertovan rehellisesti kokemuksiaan haastattelijalle, joka toimi samanaikaisesti aikaan opiskeluhuollossa työharjoittelijana.

Edellytyksenä hyvän tieteellisen käytännön mukaiselle tutkimukselle ovat myös itse tutkimustulokset. Tulosten on joko tuotettava uutta tietoa, tai esitettävä, miten vanhaa tietoa hyödyntää uudella tavalla. (Vilka 2021b, 41-42.) Lisäksi laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen liittyy vahvasti se, onko tutkimuksen tarkoitus saavutettu (Elo 2019). Tämän

opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää ja kuvailla, millaisia kokemuksia opetushenkilöstöllä on yhteistyöstä kuraattorin kanssa ja millaisia näkemyksiä heillä on siitä, miten sitä voisi parantaa. Lisäksi tavoitteena oli saada konkreettista tietoa siitä, miten yhteistyötä voisi kehittää. Opinnäytetyön avulla saatiin kerättyä kokemusperäistä tietoa toisen asteen opettajilta sekä ideoita siitä, kuinka heidän mielestään monialaista yhteistyötä voisi kehittää. Aineisto olisi voinut olla laajempi ja syvällisempi mikäli aineistonkeruutapa olisi ollut toisenlainen tai kyselyyn olisi osallistunut opettajia myös muista opetuspisteistä tai oppilaitoksista. Alkuperäinen tavoite on kuitenkin saavutettu ja tutkielman myötä on syntynyt uutta tietoa, joten tutkielma täyttää myös siten hyvän tieteellisen käytännön mukaiset vaatimukset.

12 Johtopäätökset

Opinnäytetyössä tarkasteltiin toisen asteen opettajien kokemuksia monialaisesta yhteistyöstä kuraattorin kanssa sekä sitä, miten yhteistyötä voisi kehittää. Opettajien kokemukset monialaisesta työskentelystä olivat pääasiassa positiivisia; opettajat pitivät kuraattorin näkemystä hyödyllisenä opiskelijan tilannetta arvioidessa ja jakoivat kokemuksen siitä, että olivat saaneet yhteistyössä vietyä asioita eteenpäin. Kehityskohteita tunnistettiin erityisesti omassa kommunikoinnissa, riittämättömässä tiedonkulussa opettajien ja kuraattorin välillä sekä yhteistyön kannalta epätasalaatuudessa työpanoksessa vastuuopettajien kesken.

Avoimen keskustelun käyminen yli ammattirajojen ja yhteisten käytäntöjen luominen nähtiin tärkeänä monialaisen yhteistyön kehittämistä ajatellen. Esiin nousseet kokemukset yhteistyön painottumisesta yksittäisten opiskelijoiden haasteisiin, positiivisesta näkökulmasta tulevan työskentelyn kaipuu ja toive monialaisen yhteistyön lisäämisestä korostavat tarvetta ennaltaehkäisevän sekä yhteisöllisen työn suunnitelmalliseen kehittämiseen ja sen juurruttamista rakenteisiin. Opiskelijoiden hyvinvoinnin edistämistä ei tulisi nähdä yksittäisten opiskeluhuollon ammattilaisten vastuina tai väliaikaisina hankkeina. Kuten oppilas ja opiskelijahuoltolakikin (1287/2013) säätää, pitäisi yhteisöllisen työn olla koko oppilaitoksen henkilökunnan tekemää jokapäiväistä työtä. Yhteiseen keskusteluun, kehittämiseen ja yhteisöllisen työn toteuttamiseen tarvittava aika olisi hyvä ottaa huomioon jo lukuvuotta suunnitellessa. Tällä tavalla sitä ei ehkä koettaisi omien töiden päälle tulevana ja epätasaisesti jakautuvana lisätyönä. Samalla yhteisöllisen työn merkityksellisyys tulisi tunnustettua resursoimalla siihen tarvittava määrä työntunteja.

Opettajien esille nostamat kokemukset yhteistyön syistä ja opiskelijoiden tarpeista kertovat siitä, kuinka tärkeässä roolissa opettajat ovat opiskelijoiden riittävän varhaisen tuen

mahdollistamisessa eli tarpeiden havaitsemisessa, huolen puheeksi ottamisessa sekä yhteydenoton tekemisessä opiskeluhoollon ammattilaiseen. Opettajien vastauksissa nostettiin esille myös monialaiselle työskentelylle tyypillisiä haasteita, kuten yhteneväisten käytäntöjen puute ja näkemuserot siinä, ketä tulisi kuulla viime kädessä opiskelijoihin liittyviä päätöksiä tehdessä. Omaan tekemiseen liittyvää reflektointia tehtiin avoimesti, eikä monialaisen yhteistyön kehittämiseen liittyvistä vastauksista jäänyt epäselväksi se, että halua asiakaslähtöiseen ja yhdessä tehtävään kehittämiseen opettajilta kyllä löytyy.

Toimeksiantajan suunnitelmana on, että opinnäytetyön tulokset esitellään hyvinvointialueen toisen asteen kuraattorien tiimissä sekä ammatillisille opettajille opetuspisteellä, jonne opinnäytetyö tehtiin. Lisäksi tarkoituksena on, että opinnäytetyön tulokset yhdistettäisiin mahdollisesti keväällä järjestettävään pedagogisen kehittämisen foorumiin ja myöhemmin siihen liittyvään kehittämisspäivään.

Vaikka tämä opinnäytetyö toteutettiin tällä kertaa vain yhdelle Keuda ammattiopiston opetuspisteelle, voi tutkielman tuloksia hyödyntää perehdytysmateriaalien ja muun opiskeluhooltotyöhön liittyvän kehittämiseen kaikilla Keudan opetuspisteillä. Lisäksi tutkielman tuloksia on mahdollista hyödyntää myös yleisesti toisella asteella kuraattorin tai muun yhteisöllistä työtä tekevän ammattilaisen apuna, esimerkiksi työn ideoimisessa, opetushenkilökunnan perehdyttämisessä opiskeluhooltotyöhön sekä monialaisen yhteistyön kehittämisessä ja sitä kautta toivottavasti opiskelijoiden riittävän varhaisen ja oikeanlaisen tuen mahdollistamisessa.

13 Jatkotutkimusaiheet ja oma pohdinta

Opinnäytetyön rajautui kuraattorin kanssa tehtävään yhteistyöhön Sosionomi AMK- tutkinnon tuoman kuraattoripätevyyden ja oman ammatillisen kiinnostuksen vuoksi, vaikka oppilaitoksissa tehtävää monialaista yhteistyötä voidaan toteuttaa lukuisten eri ammattiryhmien kesken. Koen myös, että tämän opinnäytetyön ajankohta on hyvinkin osuva, koska keskustelu opiskelijoiden koronapandemian jälkeisistä tuen tarpeista jatkuu edelleen ja yksi Sote-uudistuksen tavoitteista on panostaa juuri tässäkin opinnäytetyössä useaan kertaan mainittuun ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen.

Sote-uudistuksen myötä vuoden 2023 alusta opiskeluhoolltopalvelut, eli kuraattoreiden, mutta myös psykologien ja opiskeluterveydenhuollon palvelut siirtyvät hyvinvointialueiden vastuulle. Vuoden alusta kuraattoripalvelu on siis kaikkialla Suomessa sosiaalihuollon palvelu, kun se tähän saakka on voinut kunnasta riippuen olla joko sivistystoimen tai sosiaali- ja terveyspalveluiden alaista toimintaa. Tavoitteena on yhtenäistää toimintatapoja ja turvata

palveluiden tasavertaisuus. Tarkoituksena kuitenkin on, että opiskeluhoitopalvelut olisivat edelleen helposti saavutettavissa ja tarjolla jokaisessa oppilaitoksessa. Ei ole tiedossa, että kuraattorin työkuvaan olisi tulossa muutoksia, mutta jatkossa hyvinvointialueet voivat itse määrittellä tekevätkö kuraattorit esimerkiksi sosiaalihoitolaisten mukaisia palvelutarpeiden arviointia tai toimivatko opiskelijoiden omatyöntekijöinä, jolloin myös täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen muun työn ohessa olisi mahdollista. (Sote-uudistus 2023.)

Jatkossakin painopisteen pitäisi lain mukaan olla ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä opiskeluhoitossa (Sote-uudistus 2023). Kuraattoreiden resursseja on juuri tarkastettu, mutta siitä huolimatta suuri osa työajasta menee edelleen korjaavaan yksilölliseen työhön ja perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluiden paikkaamiseen (Hietanen-Peltola, Jahnukainen, Laitinen & Vaara 2022, 5). Tämänkin opinnäytetyön tuloksissa esiin nousi opettajien kokemuksia siitä, että on saatettu jättää yhteydenotto tekemättä, koska on pelätty ylityöllistävän jo valmiiksi kiireistä kuraattoria. On mielenkiintoista nähdä miten hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen vaikuttaa todellisuudessa kuraattorin työkuvaan, resurssien riittämiseen ja opiskeluhoitopalveluihin. Voi olla, että yhtenäiset työtavat ja laajempien organisaatioiden tuomat mahdollisuudet näkyvätkin vain positiivisesti. Viime ajan tapahtumat ovat kuitenkin näyttäneet sen, että mikäli sama trendi jatkuu, opiskelijoiden hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta heikentävät tekijät tuskin ainakaan vähenevät seuraavien lähivuosien aikana. Siksi koen, että monialaisen yhteistyön kehittäminen on ajankohtainen ja tarpeellinen teko. Erityisesti nyt jos koskaan, on muistettava, että oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja turvallisen oppimisympäristön varmistaminen on koko oppilaitoksen henkilökunnan vastuulla.

Näkisin olennaisena lisätutkimusaiheena kuulla kuraattorien kokemuksia yhteisöllisen työn toteuttamisesta juuri toisen asteen oppilaitoksissa. Toiselle asteelle ominaisia asioita ovat muun muassa pitkät työharjoittelujaksot, itsenäisesti suoritettavat kurssit sekä vaihtelevat lähiopintojen määrät. Vaikka nämä poikkeavat varmasti toisistaan riippuen siitä, mitä opintoja toisella asteella opiskelee, niin näkisin silti, että pelkästään opiskelijoiden saavutettavuus eroaa perusasteella työskentelystä. Kuraattoreille on kuitenkin säädetty yhteiset raamit yhteisöllisen työn tekemiseen ja olisi mielenkiintoista tutkia millaisena toisen asteen kuraattorit kokevat lähtökohdat ja resurssit yhteisöllisen työn tekemiseen.

Lisäksi olisi tärkeää tutkia opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkökulmaa monialaiseen yhteistyöhön. Hyödyllistä olisi selvittää esimerkiksi, kuinka he ovat kokeneet paikkansa yhteisissä keskusteluissa ja miten ovat kokeneet tullessa kuulluksi. Mielenkiintoista olisi myös kuulla siitä, miten opiskelijoiden toimijuus ja osallisuus on suunnitelmia sekä päätöksiä

tehdessä toteutunut.

Aineiston analyysivaihe herätti lukuisia kysymyksiä ja työstäminen vaati paljon aikaa. Jälkikäteen ajatellen tämä vaihe olisi voinut rikastua toisenkin ihmisen näkökulmasta ja yhteisestä pohdinnasta. Jos olisin etukäteen tiennyt millaisia haasteita saattaa tulla vastaan, niin olisin käyttänyt ajan kyselyvastauksia odotellessa täysin toisella tavalla hyödyksi. Toisaalta tämä menetelmällinen vaihe oli myös luultavasti kaikista opettavaisin. Seuraavaa opinnäytetyötä kirjoittaessa olisi jo selkeämpää sen suhteen, millainen menetelmä ja aineistonkeruutapa palvelisi sen hetkisessä työssä olevaa tutkimusongelmaa parhaiten.

Lopullista työtä katsoessa voi myös todeta, että vaikka opinnäytetyöprosessi tuntui toisinaan vain isolta ja vaikeasti lähestyttävältä möykyltä, niin kyllä tälläkin opinnäytetyöllä oli koko ajan selkeä suunta: alku, keskikohta ja loppu. Kaiken akateemisen opin lisäksi opinnäytetyöprosessi on opettanut itsemyötätuntoa, kykyä sietää epätietoisuutta, taitoa ja rohkeutta puskea oman mukavuusalueen ulkopuolelle, pakottanut opettelemaan uutta ja ennen kaikkea antanut korvaamattoman määrän onnistumisen kokemuksia. Kaikki edellä mainitut ovat osuvia työ- ja elämäntaitoja Sosionomille. Olen äärettömän kiitollinen siitä, että pääsin tekemään opinnäytetyön aiheesta, joka palvelee toimeksiantajaa konkreettisesti, mutta jonka myös itse koen tärkeänä ja merkityksellisenä.

Lähteet

Painetut

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Sähköiset

Aaltio, I. & Puusa, A. 2020. Mitä laadullisen tutkimuksen arvioinnissa pitäisi ottaa huomioon. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät: Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) E-kirja.

Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuudesta 986/1998. Viitattu 25.9.2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980986#L5P13d>

Diakonissalaitos. 2022. Oikea-aikainen tuki edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelua.

Viitattu 31.11.2022. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/oikea-aikainen-tuki-edistaa-opiskelijoiden-hyvinvointia-ja-opiskelua-?publisherId=4268&releaseld=69933326>

Elo, S. 2019. Laadullisen tutkimuksen luetettavuus. Lapin AMK. Youtube-video. Viitattu

15.12.2022. <https://www.youtube.com/watch?v=wgZSxMqt8HY>

Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. E-kirja. Tampere:

Vastapaino.

Hietämäki, H. & Aska, V. 2018. Toisen asteen opintojen keskeyttämisen ennaltaehkäisy.

Opinnäytetyö. Hoitotyön koulutus. Hämeen ammattikorkeakoulu. Viitattu 15.12.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/147236/Aska_Veera_Hietamaki_Heta.pdf?sequence=1

Hietanen-Peltola, M., Vaara, S. & Laitinen, K. 2019. ”Meillä ei toistaiseksi ole järjestetty tätä lain vaatimalla tavalla.” - opiskeluhuollon seurannan tuloksia kuraattorityöstä toisen asteen oppilaitoksissa. THL. Viitattu 20.8.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139066/URN_ISBN_978-952-343-448-6.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Hietanen-Peltola, M., Jahnukainen, J., Laitinen, K. & Vaara, S. 2022. Kohti yhteistä työtä hyvinvointialueilla. Opiskeluhuoltopalveluiden seuranta OPA 2022. Viitattu 21.1.2023.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/145353/URN_ISBN_978-952-343-931-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Isoherranen, K. 2012. Uhka vai mahdollisuus - moniammatillista yhteistyötä kehittämässä. Akateeminen väitöskirja. Sosiaalitieteiden laitos. Helsingin yliopisto. Viitattu 30.11.2022.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/37493/isoherranen_vaitoskirja.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Juhila, K. 2022. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto.

Viitattu 15.8.2022. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>

Kasurinen, H. 2019. Opiskelijoiden hyvinvointi ja tulevaisuususkon ammattikorkeakoulussa. Laurea-ammattikorkeakoulu. Viitattu 3.9.2022.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/262898/Laurea%20Julkaisut%20124.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

Keuda 2022a. Tervetuloa tutustumaan Keuda-faktoihin. Viitattu 20.8.2022.

<https://www.keuda.fi/keuda/>

Keuda 2022b. Toimipisteet - Keskikatu 3. Viitattu 20.8.2022.

<https://www.keuda.fi/toimipiste/keskikatu/>

Koski, K. 2016. Nuoren opiskelukyvyn edistäminen kunnallisen nuorisotyön ja toisen asteen ammatillisen oppilaitoksen välisenä monialaisena yhteistyönä. Järjestö- ja nuorisotyön koulutusohjelma YAMK. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 25.9.2022.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/109103/Koski_Kaisa.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kouluterveyskysely 2021. Pandemia ja nuorten mielenterveys - Kouluterveyskysely 2021. Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 15.8.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/143129/URN_ISBN_978-952-343-738-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. E-kirja. Tampere: Vastapaino

Kuula-Luumi, A. 2022. Etnografia. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 1.12.2022.

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/tutkimusetiikka/laadullisen-aineiston-anonymisointi/>

Kuula-Luumi, A. 2020. Mitä eroa on osallistumisen keskeyttämisellä ja peruuttamisella. Vastuullinen tiede - tutkimusetiikka ja tiedeviestintä suomessa. Viitattu 1.12.2022.

<https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimustyo/mita-eroa-osallistumisen-keskeyttamisella-ja-peruuttamisella>

Kärnä, E. 2021. Keuda opiskeluhoitosuunnitelma -suunnitelma Keudan opiskelijoiden ja opiskeluyhteisön hyvinvoinnin tukemiseksi. Viitattu 3.9.2022. <https://www.keuda.fi/wp-content/uploads/2021/09/Opiskeluhoitosuunnitelma-2021.pdf>

Laitinen, K., Haanpää, S., Francke, L. & Lahtinen, M. 2020. Kiusaamisen vastainen työ kouluissa ja oppilaitoksissa. Opetushallitus. Viitattu 30.9.2022.

https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kiusaamisen_vastainen_tyo_kouluissa_ja_oppilaitoksissa.pdf

Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017. Viitattu 30.9.2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170531>

Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015. Viitattu 30.9.2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150254>

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 812/2000. Viitattu 30.9.2022.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2000/20000812>

Leppäkoski, T., Koivuluoma, M., Perälä S. & Paavilainen, E. 2017. Moniammatillisen yhteistyön muutokset ja kehittämistarpeet lasten ja nuorten auttamisessa.

Yhteiskuntapolitiikka 82 (2017):2. Viitattu 30.12.2022.

<https://core.ac.uk/download/pdf/86665638.pdf>

Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 30.9.2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>

Nuorten mielenterveyshäiriöt. 2022. THL. Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 27.9.2022. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyshairiot/nuorten-mielenterveyshairiot>

Pukkila, P. & Helander, J. 2016. Työotteena monialaisuus- katsaus Ohjaamojen monialaisen yhteistyön rakentumiseen. Viitattu 19.9.2022.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/135023/nuorisotutkimus%203%202016%20puukila%20helander.pdf?sequence=1>

OAJ 2023a. Mitä opettajan työ on. Opetusalan ammattijärjestö OAJ. Viitattu 20.1.2023.

<https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyo-on/>

OAJ 2023b. Opettajana toisella asteella. Opetusalan ammattijärjestö OAJ. Viitattu 20.1.2023.

<https://www.oaj.fi/arjessa/mita-opettajan-tyo-on/opettajana-toisella-asteella/>

Opa 2022. Oppilaiden ja opiskelijoiden kasvavat ongelmat ja koronan heikentämät palvelut edelleen arkea opiskeluhoitopalveluissa - OPA 2022 -seurannan tuloksia. Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 20.8.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/144575/URN_ISBN_978-952-343-898-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Opiskelijoiden mielenterveys. 2022. THL terveyden- ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 4.10.2022.

<https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/opiskelijoiden-mielenterveys>

Opiskeluterveydenhuollon opas 2021. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki. Viitattu 3.10.2022.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162957/STM_2021_14_J.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020. Viitattu 20.10.2022.

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214>

Oppilas- ja opiskeluhoitolaki 1287/2013. Viitattu 30.10.2022.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287#Pidm45949344120192>

Puusa, A. 2020. Näkökulmia laadullisen tutkimuksen analysointiin. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät: Puusa, A & Juuti, P. (toim.) E-kirja.

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen olemus. Teoksessa Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät: Puusa, A. & Juuti, P. (toim.) E-kirja.

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. Viitattu 2.10.2022.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>

Suhonen, R. 2019. Ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys koulukuraattorin työssä - Asiakas- ja yhteistyökokemuksia sekä itse itsensä tutkimista Helsingin Suomalaisessa Yhteiskoulussa (SYK). Pro gradu -tutkielma. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Tampereen yliopisto. Viitattu 25.9.2022.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/118743/SuhonenRiina.pdf?sequence=2>

Talentia 2017. Arki, arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Heikkinen, A.(toim.) PunaMusta oy. Viitattu 1.9.2022. https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/docs/Talentia_Etiikkaopas_2017.pdf

Terveystieteiden tutkimuskeskus 1326/2010. Viitattu 1.9.2022.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

THL 2021a. Yksilökohtainen opiskeluhoito. Terveystieteiden tutkimuskeskus- ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 2.9.2022. [https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-](https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/yksilokohtainen-opiskeluhoito)

[palvelut/opiskeluhoito/yksilokohtainen-opiskeluhoito](https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/yksilokohtainen-opiskeluhoito)

THL 2021b. Yhteisöllinen opiskeluhoito. Terveystieteiden tutkimuskeskus- ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 2.9.2022.

<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/yhteisollinen-opiskeluhoito>

THL opiskeluhoitoon lait. 2021. Viitattu 1.9.2022. [https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-](https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/opiskeluhoitoon-lait)

[perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/opiskeluhoitoon-lait](https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/sote-palvelut/opiskeluhoito/opiskeluhoitoon-lait)

THL 2022. Dialoginen huolen puheeksi ottaminen. Viitattu 3.9.2022.

<https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/kehittyvat-kaytannot/dialogiset-toimintavat/dialoginen-huolen-puheeksi-ottaminen>

Toinen aste tutuksi. 2022. Toinen aste tutuksi - kuraattorin työnkuva. Viitattu 2.9.2022.

<https://www.toisenasteenyhteys.fi/fi/toinenastetutuksi/toinen-aste-tutuksi/>

Toisella asteella toimien. 2019. Opas oppilaitoksen opiskeluhoitoyhdistykselle. Terveystieteiden tutkimuskeskus- ja hyvinvoinninlaitos. Viitattu 20.8.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138568/URN_ISBN_978-952-343-374-8.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tuomela-Jaskari, S. 2016. Monialaisella arvioinnilla oikea-aikaista tukea lapsille ja perheille. THL Työpäpaperi 33/2016. Lapsen elämäntilanteen ja tuen tarpeiden lapsikeskeinen, monitoimijainen arviointi. Viitattu 1.9.2022.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131363/URN_ISBN_978-952-302-749-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 30.11.2022.

https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmistieteiden eettisen ennakoarvioinnin ohje.

Viitattu 30.11.2022. https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Vilka, H. 2021a. Näin onnistut opinnäytetyössä -ratkaisut tutkimuksen umpikujiin. E-kirja. Jyväskylä: Ps-kustannus

Vilka, H. 2021b. Tutki ja kehitä. E-kirja. Jyväskylä: Ps-kustannus

Wiss, K., Hakamäki, P., Hietanen-Peltola, M., Järvinen J., Saaristo, V., Saukko, N. & Ståhl T. 2018. Viitattu 30.11.2022

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138103/URN_ISBN_978-952-343-340-3.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kuviot

Kuvio 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus (Toisella asteella toimien 2019).	10
Kuvio 2. Esimerkki opiskeluhoitoryhmän kokoonpanosta (Toisella asteella toimien 2019). ..	11
Kuvio 3. Esimerkkikuvio tämän opinnäytetyön sisällönanalyysin vaiheista.	19
Kuvio 4. Opettajien kokemukset yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön.	22
Kuvio 5. Yhteisten käytäntöjen luominen.....	26

Taulukot

Taulukko 1 Esimerkki yhdistävän tekijän ja pääluokan ” opettajien kokemus yleisimmistä syistä monialaiseen yhteistyöhön” luokittelusta taulukoksi.	21
---	----

Liitteet

Liite 1: Kyselylomakkeen kysymykset

Liite 2: Saatekirje

Liite 1: Kyselylomakkeen kysymykset

1. Millaisissa tilanteissa tällä hetkellä otat yhteyttä ja teet yhteistyötä kuraattorin kanssa?
2. Mitkä asiat yhteistyössä mielestäsi toimii ja on hyvää?
3. Mitkä asiat yhteistyössä vaatisivat vielä kehittämistä?
4. Minkälaisin konkreettisin keinoin yhteistyötä voisi kehittää?
5. Miten toimivaksi koet yhteistyöhön liittyvän viestinnän opetushenkilöstön sekä kuraattorin välillä?

Liite 2: Saatekirje

Hei,

olen viimeisen vuoden sosionomiopiskelija Laurea -ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyöni aiheesta ”Toisen asteen opetushenkilöstön kokemuksia kuraattorin kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja siitä, miten sitä voisi kehittää”. Toteutan opinnäytetyöni Keuda Keskikadun opetuspisteelle, mutta toivon, että sitä voitaisiin hyödyntää jatkossa työn kehittämiseen muuallakin. Opinnäytetyöni on tarkoitus valmistua joulukuussa 2022.

Opinnäytetyöprosessin tavoitteena on jäsentää opetushenkilöstön kokemuksia tämänhetkisestä yhteistyöstä ja löytää konkreettisia keinoja, joilla yhteistyötä voisi parantaa jatkossa. Lisäksi tavoitteena on saada tietoa, jota hyödyntämällä kuraattorin ja opetushenkilökunnan monialaista yhteistyötä saisi kehitettyä, kuraattorin työnkuvaa tuotua näkyvämmäksi ja tällä tavoin mahdollisesti vaikuttaa myös siihen, että opiskelijat saisivat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan.

Laadullisen tutkielman tarkoituksena on selvittää ja kuvata, millaisia kokemuksia teillä opettajilla on yhteistyöstä kuraattorin kanssa ja siitä, miten sitä voisi parantaa. Vastataksesi kyselyyn, tulisi sinulla olla kokemusta aiheesta. Vähäinenkin kokemus riittää ja kaikki vastaukset ovat arvokkaita.

Aineiston keruu tapahtuu sähköisen eLomakkeen avulla (linkki lopussa) ja vastaaminen kestää noin 10-15 minuuttia. Toivon, että jokainen teistä Keskikadulla työskentelevistä opettajista vastaisi kyselyyn omien kokemustensa pohjalta. Vastajilta ei kysytä suoria henkilötietoja ja tulokset raportoidaan niin, ettei yksittäisiä vastaajia voida tunnistaa. Aineisto säilytetään tietoturvaselvästi ja analysoinnin päätyttyä kyselyvastaukset arkistoidaan ennen hävittämistä Laurean ohjeistuksen mukaisesti, kahden vuoden ajan opinnäytetyön valmistumisesta eli 12/24 asti. Kyselyvastauksia ei luovuteta missään vaiheessa eteenpäin.

LINKKI LOMAKKEESEEN TÄSSÄ

Kyselyn vastaamisen viimeinen päivä on 14.10.2022. Suuri kiitos panoksestasi!

Ystävällisin terveisin,

Jasmina Ben Hassine

Lisätietoa opinnäytetyöstä ja siihen liittyvästä tutkielmasta sekä tietosuojaselosteesta antaa Jasmina Ben Hassine (email + puhelinnumero)